

19  
2260

การศึกษาจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง  
ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสถ และนิมาน

26 ส.ย. 2524

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร 3921575, 3915058  
ปริญญาานิพนธ์

ของ  
สารภี ธนกรวิทย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร  
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร  
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต  
กันยายน 2523

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

85305

การศึกษาจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง  
ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน

บทคัดย่อ  
ของ  
สารภี ธนกรวิทย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร  
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2523

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนทั้งสองประเภทดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ 100 คน และนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน 100 คน ซึ่งได้มาจากการประเมินพฤติกรรมของครูประจำชั้น ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดให้ จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามจริยธรรม แบบสอบถามความเกรงใจ และแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง สถิติที่ใช้คือ t - test และ Product Moment Correlation

การศึกษาปรากฏผลดังนี้ คือ

1. นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน มีจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ในกลุ่มนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน มีจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ในกลุ่มนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน มีจริยธรรมและความภาคภูมิใจในตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน
4. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในแต่ละกลุ่ม มีจริยธรรม และความภาคภูมิใจในตนเองไม่แตกต่างกัน แต่มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
5. จริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กับความเกรงใจในกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ แต่พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน
6. จริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเองในกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม
7. ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม

A STUDY OF MORALITY, KREINGCHAI AND SELF - ESTEEM  
IN THE MISBEHAVED AND THE WELL - BEHAVED STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

SARAPEE TANAKORAWIT

Presented in partial fulfillment of the requirement  
for the Master of Education degree  
at Srinakharinwirot University

September, 1980

The purposes of the research were to compare the differences of morality, kreingchai and self-esteem in the misbehaved and the well-behaved students and to study the relation of morality, kreingchai and self-esteem of these two groups of students. The sample consisted of 100 misbehaved students and 100 well-behaved students in the government secondary schools in Bangkok. These students were identified by their class room teachers according to the given criteria. Three sets of questionnaire; moral judgement, kreingchai and self-esteem were used to collect the data. t - test and product moment correlation were applied in the data analysis.

The findings were as follows:

1. There was a statistically significant difference in morality, kreingchai and self-esteem between the misbehaved and the well-behaved students.
2. There were statistically significant differences in morality, kreingchai and self-esteem in the male misbehaved and the male well-behaved students.
3. There were statistically significant differences in morality, and self-esteem but not in kreingchai in the female misbehaved and the female well-behaved students.
4. In each group there was no statistically significant difference in morality and self-esteem except in kreingchai in the male and the female students.
5. There was a statistically significant positive correlation between morality and kreingchai in the well-behaved students but there was not such correlation in the misbehaved students.

6. There was no statistically significant correlation between morality and self-esteem in the misbehaved and the well-behaved students.


7. There was a statistically significant negative correlation between kreingchai and self-esteem in the misbehaved and the well-behaved students.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและกรรมการสอบ ใต้พิจารณา  
ปริญญาโทฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร  
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้


คณะกรรมการควบคุมปริญญาโท

คณะกรรมการสอบ

ประสงก์ ทิพย์ธารา ประธาน  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาร ทิพย์ธารา)

 กรรมการ  
(อาจารย์อรุณศรี กุมุท)

ประสงก์ ทิพย์ธารา ประธาน  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาร ทิพย์ธารา)

 กรรมการ  
(อาจารย์อรุณศรี กุมุท)

วันเพ็ญ พงษ์ประยูร กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงษ์ประยูร)

## ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก  
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาร ทิพย์ธारा ประธาน และอาจารย์อรุณศรี กุมท กรรมการ  
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สวณา พรพัฒน์กุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์คมเพชร  
ฉัตรสุภกุล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณอาจารย์พรณพิศ  
วาณิชยการ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขบทคัดย่อให้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และคณะอาจารย์ของโรงเรียนที่ใช้  
เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณเพื่อน ๆ  
ทุกคนที่ได้มีส่วนช่วยเหลือในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคุณประจวบ ธนกรวิทย์ และคุณปรีรัฐยา ธนกรวิทย์ ที่ได้ให้การ  
สนับสนุนทางด้านการศึกษาแก่ผู้วิจัย ตลอดทั้งกรุณาให้ความช่วยเหลือทางด้านเงินทุนใน  
การวิจัยครั้งนี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ และพี่ ๆ ที่เห็นความสำคัญของการศึกษา  
และได้ให้การส่งเสริมสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมาด้วยดี

สารณี ธนกรวิทย์



สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
กุ่มหลัง ✧	1
✧ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
✧ ความสำคัญของ การศึกษาค้นคว้า	4
✧ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
✧ นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 ✧ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเกรงใจ	17
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง	21
✧ สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	27
3 ✧ วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	29
✧ กลุ่มตัวอย่าง	29
✧ วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	29
✧ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	32
การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	37
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42

4	การเปรียบเทียบจริยธรรม ความเกรงใจ และความ ภาคภูมิใจในตนเองระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรม เชิงนิเสธ และนิมาน	43
	การเปรียบเทียบจริยธรรม ความเกรงใจ และความ ภาคภูมิใจในตนเองระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรม เชิงนิเสธและนิมาน จำแนกตามเพศ	46
	การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มี พฤติกรรมเชิงนิเสธ	58
	การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรม เชิงนิมาน	59
✓ 5	สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	61
	ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้	61
	กลุ่มตัวอย่าง	61
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	61
	การวิเคราะห์ข้อมูล	62
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
	การอภิปรายผล	64
	ข้อเสนอแนะ	74
	บรรณานุกรม	76
	ภาคผนวก	84

## บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า	
1	กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ได้รับการประเมินพฤติกรรม จำแนกตามเขตโรงเรียน และเพศ	30
2	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมและเพศ	31
3	เปรียบเทียบจริยธรรมระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรม เชิงนิเสธและนิมานในกลุ่มรวม	43
4	เปรียบเทียบความเกรงใจระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรม เชิงนิเสธและนิมานในกลุ่มรวม	44
5	เปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองระหว่างนักเรียน ที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมานในกลุ่มรวม	45
6	เปรียบเทียบจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายที่มีพฤติกรรม เชิงนิเสธและนิมาน	46
7	เปรียบเทียบความเกรงใจระหว่างนักเรียนชายที่มีพฤติกรรม เชิงนิเสธ และนิมาน	47
8	เปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองระหว่างนักเรียนชายที่มี พฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน	48
9	เปรียบเทียบจริยธรรมระหว่างนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรม เชิงนิเสธ และนิมาน	49
10	เปรียบเทียบความเกรงใจระหว่างนักเรียนหญิงที่มี พฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน	50
11	เปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองระหว่างนักเรียนหญิง ที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน	51

12	เปรียบเทียบจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ	52
13	เปรียบเทียบความเกรงใจระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ	53
14	เปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ	54
15	เปรียบเทียบจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมมาน	55
16	เปรียบเทียบความเกรงใจระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมมาน	56
17	เปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมมาน	57
18	ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ	58
19	ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมมาน	59

บทนำ

ภูมิหลัง

เยาวชนคือความหวังของชาติในอนาคต ชาติจะมีความเจริญรุ่งเรืองได้ขึ้นอยู่กับเยาวชนในปัจจุบัน ซึ่ง ประยูร พรหมพันธ์ (ประยูร พรหมพันธ์ 2517 : 21) กล่าวว่า "การพัฒนาเยาวชนเพื่อรับใช้ชาติบ้านเมือง เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง หากเยาวชนของเราไม่ได้เตรียมตัวให้พร้อมเพื่อเป็นผู้รับผิดชอบ และเป็นผู้นำที่ดีของสังคมในวันหน้าแล้ว ความหวังที่จะเห็นประเทศของเราเข้มแข็งมีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศที่เจริญแล้วย่อมเป็นไปได้ยาก" แต่ในสภาพความเป็นจริงปัจจุบันนี้ เยาวชนไทยส่วนหนึ่งกำลังประสบปัญหาอันเนื่องมาจากสภาพสังคมเต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวาย และขาดความสงบสุขเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากหลายสาเหตุ ซึ่งมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ และการดำรงชีวิตของประชาชนพลเมือง ก่อให้เกิดความเครียดทางสังคมและจิตใจ ดังที่ แพทย์หญิงสุพัฒนา บุญญานิตย์ (สยามรัฐ 13 กรกฎาคม 2517 : 1, 16) กล่าวว่า

แนวโน้มของผู้ป่วยโรคจิตโรคประสาทมีมากขึ้นทุกที ทั้งนี้เนื่องมาจากความตึงเครียดทางสังคม การต่อสู้ดิ้นรนเพื่อสภาพทางเศรษฐกิจ และสภาพสังคมที่เสื่อมทรามลง เรารับเอาวัฒนธรรมตะวันตกโดยเฉพาะสิ่งที่เลวเข้เข้ามามากกว่าสิ่งที่ดี ทำให้สังคมของเราเปลี่ยนแปลงไปในทางวัตถุนิยม ขาดคุณธรรมที่ดี ขาดความเคารพนับถือและให้อภัยกัน การแก่งแย่งชิงดีทำให้คนเห็นแก่ตัวมากขึ้น ผู้ใหญ่ไม่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก เหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติกของเยาวชน

ปัญหาของเยาวชนนอกจากจะเกิดจากสภาพแวดล้อมแล้ว สาเหตุจากตัวเด็กเองก็นับว่ามีส่วนอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากในวัยนี้ สภาพทางร่างกายกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น เรียกว่าวัยนี้เป็นวัย "หัวเลี้ยวหัวต่อ" ระหว่างเด็กกับ

ผู้ใหญ่ เป็นวัยแห่งการปรับตัว เป็นวัยแห่งปัญหา และเป็นวัยที่มีความเคร่งเครียดในอารมณ์ (Hurlock. 1949 : 3)

ในสายตาของผู้ที่เกี่ยวข้องของอาจมองปัญหาของเยาวชนแตกต่างกันออกไป เช่น ตำรวจมักกล่าวว่า "เยาวชนสมัยนี้ชอบทำผิดกฎหมาย ประพฤติตัวพาลเกร" ครูและนักการศึกษา มักกล่าวว่า "เด็กมักจะเกียจคร้าน หัวแข็ง ไม่สนใจต่อการเรียน" พ่อแม่ มักจะกล่าวว่า "เด็กเป็นคนว่ายาก แข็งกระด้าง ไม่มีสัมมาคารวะ" (สุลินี อินสว่าง 2516 : 2) ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาใหญ่ และมีแนวโน้มที่จะกว้างขวางรุนแรงขึ้น จึงจะเห็นได้จากข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ เช่น ลูกเตะแม่ (ไทยรัฐ : 9 ธันวาคม 2522 : 1, 2) ข่าวนักเรียนทำร้ายครู เป็นต้น และจากสถิติของศาลคดีเด็กและเยาวชน (เอกสารอัดสำเนา) เผยตัวเลขเด็กและเยาวชนกระทำผิดถูกจับได้ในช่วง 4 ปี มีดังนี้ คือ

ปี	ถูกจับทั้งหมด	เป็นนักเรียน	ถูกฟ้อง	ศาลพิจารณาว่าผิดจริง
2518	3,995	474	2,271	2,204
2519	4,182	518	2,235	2,035
2520	3,829	660	2,160	2,028
2521	3,942	526	2,299	2,249

ในจำนวนผู้กระทำความผิดนี้ เป็นนักเรียนเฉลี่ยปีละประมาณ 500 คน ความผิดส่วนใหญ่ที่เด็กและเยาวชนได้กระทำได้แก่ ลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย การพนัน อนาคต และข่มขืน ผิดกฎหมายอาวุธปืน และยาเสพติด เป็นต้น อภา ถนัดช่วง (อภา ถนัดช่วง 2515 : 16 - 22) กล่าวว่า นอกจากความผิดที่ต้องขึ้นศาลแล้ว ยังมีปัญหาอื่น ๆ ที่ไม่เรียกว่าเป็นความผิด แต่เป็นความประพฤติที่ไม่เหมาะสม เช่น ปัญหาความประพฤติ กิริยามารยาท การแต่งกายไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ และวัย ซึ่ง Carr (Carr. 1941 : 264 - 265) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กที่มีความประพฤติเบี่ยงเบนไปจากวิสัยที่ละน้อย ๆ นั้น จะไม่สะทกสะท้านต่อการประกอบอาชญากรรมแต่อย่างใด

จะเห็นได้ว่าปัญหาด้านความประพฤติของเยาวชนนั้น เป็นสิ่งที่ควรจะได้รับ การเอาใจใส่อย่างจริงจัง โดยเฉพาะในโรงเรียนซึ่งมีหน้าที่ให้การอบรมศึกษาแก่เยาวชนโดยตรง ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะมีกฎข้อบังคับ และระเบียบวินัยที่เข้มงวดสักเพียงใดก็ตาม ย่อมหนี ปัญหาเหล่านี้ไม่พ้น เพราะนักเรียนที่เข้ามาอยู่ในโรงเรียนมีภูมิหลังที่แตกต่างกัน ทั้งด้าน การอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม และบุคลิกภาพส่วนตัวของนักเรียนเอง สาเหตุของปัญหา และการปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียนนั้นได้รับการพิจารณาแก้ไขจากผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นลำดับ มาแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าถ้าได้ศึกษาเพิ่มเติมถึงองค์ประกอบทางจิตวิทยาบางประการของวัยรุ่น ก็จะทำให้เข้าใจเด็กที่มีปัญหาด้านความประพฤติดียิ่งขึ้น

จากการศึกษาของ โคลแมน (Coville and others. 1960 : 128 - 129 citing Coleman.) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่ขัดกับสังคมไว้อีกหนึ่งว่า เป็นลักษณะอาการ ที่เกิดจาก "ไม่สามารถเข้าใจและรับค่านิยมทางจริยธรรมได้" และจากการศึกษาเรื่อง ความเกรงใจนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า "ความเกรงใจเป็นค่านิยมอย่างหนึ่งที่เก็บกด และควบคุม พฤติกรรมทางสังคมให้อยู่ในความเหมาะสมที่สังคมยอมรับ... ดังนั้น ความเกรงใจใน ฐานะค่านิยมจึงทำหน้าที่คล้ายซูเปอร์ อีโก้ (Super - ego) คอยระแวดระวังยับยั้งมิให้ เราทำอะไรผิดพลาดไปจากค่านิยมอันดีงาม" (ประสิทธิ์ บัวคลี่ 2514 : 4) ส่วน ความภาคภูมิใจในตนเองนั้น คูเปอร์ สมิธ (Stein. 1971 : 448 citing Coopersmith. 1967) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง "การพิจารณาคัดสินค่า (Worthiness) ของตนตามความรู้สึก และทัศนคติที่มีต่อตนเองของแต่ละบุคคล" ดังนั้น จึงน่าสนใจในปัญหาที่ว่านักเรียนที่มีปัญหาด้านความประพฤติ หรือพฤติกรรมเชิงนี้เสียจะมี ระดับจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองต่างจากนักเรียนที่มีพฤติกรรม เชิงนี้มาอย่างไร ถ้าได้ทราบความแตกต่างเหล่านี้แล้ว จะทำให้เข้าใจพฤติกรรมของ วัยรุ่นถูกต้องขึ้น และจะได้เป็นแนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ถูกไม่ควรให้หันเหไป ในทางที่เหมาะสมได้ถูกวิธี และถ้าได้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองประกอบกันไปด้วย ก็น่าจะเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น

### จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านจริยธรรมของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน และจำแนกตามเพศ
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านความเกรงใจของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน และจำแนกตามเพศ
3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน และจำแนกตามเพศ
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน

### ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กเข้าใจความแตกต่างของบุคลิกภาพ ระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน
2. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง
3. เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติตนเหมาะสมตามที่สังคมต้องการ



## ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

### กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชาย หญิง ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียน  
รัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2523 จำนวน 200 คน  
แยกเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ 100 คน และนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน  
100 คน

### ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. พฤติกรรมของนักเรียน
  - พฤติกรรมเชิงนิเสธ
  - พฤติกรรมเชิงนิมาน
2. เพศ
3. จริยธรรม
4. ความเกรงใจ
5. ความภาคภูมิใจในตนเอง

### คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

จริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วย ความเห็นอกเห็นใจ  
ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตากรุณาช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก เห็นแก่ประโยชน์  
ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ไม่ลัดโกงเห็นแก่ได้  
จริยธรรมนี้วัดได้จากการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง ความสามารถในการให้เหตุผลเพื่อตัดสิน  
ปัญหาด้านจริยธรรม ซึ่งเป็นสถานการณ์ในรูปคำถามที่ค้างขึ้น คำตอบจะเป็นลักษณะการให้เหตุผล

ในระดับต่าง ๆ ของจริยธรรม ที่ยึดเอาแนวของ โคลเบอร์ก์ เป็นหลัก การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมวัดได้จากแบบสอบถามวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ความเกรงใจ หมายถึง กลวิธีทางจิตวิทยาที่บุคคลใช้เพื่อรักษาบรรยากาศทางสังคม บุคคลสัมพันธ์ ทักษะ ทักษะ การรักษาน้ำที่มีอยู่ในห้องสภาพเดิมหรือดีขึ้น โดยระงับที่จะไม่ทำตามความตั้งใจ หรือความต้องการของตนเอง หรือจำต้องทำตรงข้ามกับความตั้งใจหรือความต้องการของตนเอง หรือเปลี่ยนไปเป็นอย่างอื่น ความเกรงใจวัดได้จากแบบสอบถามวัดความเกรงใจ

ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การพิจารณาท่าของตนตามความรู้สึกละเอียด ทักษะที่มีต่อตนเองของบุคคลในเรื่อง การประสบความสำเร็จ และการประสบความสำเร็จ การปฏิเสธตนเอง การยอมรับตนเอง การพึ่งตนเอง คิดว่าตนเองมีค่าในสังคม ตลอดจนได้รับการยอมรับจากสังคม จากบิดามารดา ผู้อาวุโสหรือผู้มีอำนาจเหนือกว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง วัดได้จากแบบสอบถามวัดความภาคภูมิใจในตนเอง

นักเรียนที่มีพฤติกรรม เชิงนิเสธ / หมายถึง นักเรียนที่มีความประพฤติขัดกับระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน และประพฤติกว้างไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน เกณฑ์ที่ใช้ตัดสินว่านักเรียนมีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีดังนี้

1. แต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียน
2. ขาดโรงเรียนโดยไม่ลาหรือแจ้งสาเหตุให้ทางโรงเรียนทราบ จนต้องมีหนังสือเตือนถึงผู้ปกครอง
3. ประพฤติตัวไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น ส่งเสียงดังในห้องประชุม ขณะที่มีการประชุมนักเรียนอยู่ จนทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้ซัดเกิดความรำคาญ
4. พูดจาไม่เรียบร้อยเป็นปกตินิสัย เช่น พูดคำหยาบ โดยเฉพาะพูดกับครู อาจารย์ และเพื่อนต่างเพศ
5. ไม่สนใจในการเรียน เช่น ไม่ส่งงานตามกำหนดเวลา ชอบลอกงานเพื่อน มักรบกวนเพื่อนขณะที่ครูสอน หรือแสดงกิริยาไม่สนใจ ไม่รับผิดชอบงาน

6. ไม่ซื่อสัตย์ ไว้วางใจไม่ได้เมื่อมอบงานให้ เช่น เกยทุจริตในการสอบ หรือมีความประพฤติอย่างอื่นทำนองเดียวกันนี้

7. ซอบก้อเรื่องทะเลาะวิวาท ชักชวนเพื่อนก่อความไม่สงบกับบุคคลภายนอก หรือเพื่อนักเรียนด้วยกัน ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของโรงเรียน

8. แสดงพฤติกรรมที่ครูเห็นว่าไม่ควรกระทำ เช่น ดื่มสุรา สูบบุหรี่ ติดยา เสพติด ฯลฯ

เกณฑ์ดังกล่าวนี้ได้จากผลการศึกษาค้นคว้าของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการ ค้นคว้าเรื่องเด็ก (2116 : 119) และพระราชบัญญัติควบคุมความประพฤติเด็กและ นักเรียน (ทวีป วัชรานุกร 2505 : 497)

นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน หมายถึง นักเรียนที่มีความประพฤติไม่เป็นไป ตามเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ตัดสินนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรม

ปัญหาเด็กเกเรไม่ใช่เป็นของใหม่ เมื่อ 300 ปีก่อน จอห์น ลอค ซึ่งเป็นนักปรัชญาชาวอังกฤษได้พูดถึงปัญหานี้ไว้เช่นกัน และเมื่อ 6,000 ปีก่อน พระชาวอียิปต์ได้จารึกไว้บนแผ่นหินว่า "โลกกำลังเสื่อมทรามลง... อีกไม่ช้าไม่นานเด็ก ๆ ก็จะไม่เชื่อฟังพ่อแม่" (Conger. 1961 : 1)

จะเห็นได้ว่าปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของเด็กปรากฏอยู่ทั่วไปและมีมานานแล้ว ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้มากมาย เช่น โคลแมน (Coville and others. 1960 : 128 - 129 citing Coleman.) ได้ศึกษาถึงลักษณะของเด็กที่มีพฤติกรรมอันส่อไปในทางที่ขัดกับสังคม และได้สรุปว่าลักษณะของเด็กที่มีพฤติกรรมส่อไปในทางขัดกับสังคมมีดังนี้คือ

1. ไม่สามารถเข้าใจและรับคำนิยามทางจริยธรรมได้
2. พัฒนาการด้านสติปัญญา และความรู้ที่ฝึกหัดอย่างไม่ได้ระดับกัน แม้สติปัญญาจะอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยหรือสูงกว่า แต่ในทางจริยธรรมมักอยู่ในระดับต่ำ
3. หุนหันพลันแล่น ไม่มีความรับผิดชอบ เอาแต่ใจตนเอง ขาดการยับยั้งชั่งใจ และตัดสินใจไม่แน่นอน
4. ไม่สามารถหาประโยชน์จากประสบการณ์หรือความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในชีวิตได้
5. ไม่สามารถละเลยความสนุกเพลิดเพลินชั่วครู่ชั่วยาม เพื่อพบกับความสุขในอนาคตได้
6. มีความสามารถหลอกลวงผู้อื่น และแสดงว่าตนทำประโยชน์แก่ผู้อื่นได้
7. มีสัมพันธภาพกับผู้อื่นเลวลงเรื่อย ๆ
8. ขาดวินัยไม่เคารพกฎเกณฑ์ของสถาบันทางสังคม

### 9. มีความอดทนน้อย

10. พูดง่าย พรอมที่จะหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง และกล่าวโทษคนอื่น  
เมื่อตนเกิดความรู้สึกผิด

### 11. แกล้งทำโกรธ ผิดหวัง และเฟร่าโศกใค้อย่างฉลาด

นอกจากนี้ แกล้ง และ แกล้ง (Conger. 1966 : 7 citing Glueck & Glueck. 1950) ได้ศึกษาถึงบุคลิกภาพของเด็กเกรโดยใช้ Rorschach Test และ Projective Personality Test ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏว่า เด็กเกรพวกนี้มีการแสดงออกทางสังคมมาก คือตั้งท่าทาย ชอบวางอำนาจ มีความรู้สึกต่อต้านข้างสังสัย ชอบทำลายใจเร็ว ราวเริ่งสนุกสนานและแสดงตัว มีการควบคุมตนเองต่ำ ไม่ยอมคน มีความคิดและพฤติกรรมต่ำ ความร่วมมือน้อย ไม่เกรงกลัวต่อความล้มเหลว และความพ่ายแพ้

แอนเดอร์สัน (สุลีนี้ อินสว่าง 2516 : 19 อ้างจาก Anderson) ได้ศึกษาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กเช่นกัน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กผู้ชาย จำนวน 2,113 คน เด็กหญิงผู้ชายจำนวน 1,181 คน จาก Illinois Institute for Juvenile Research โดยใช้คุณลักษณะ 162 คุณลักษณะ แล้วนำมาหาสหสัมพันธ์ภายในกลุ่ม แยกกลุ่มที่มีลักษณะสัมพันธ์กัน 2 กลุ่ม พบว่า พวกแสดงตัว จะมีคุณลักษณะลักษณะหลักขโมย หนีโรงเรียน หนีออกจากบ้าน พูดปด สนุกสนาน ดื้อรั้น ชอบรบกวนผู้อื่น ทำอะไรรุนแรง หยาบกาย ชอบทำลาย และมีศูนย์กลางอยู่ที่ตัวเอง (Ego-centric) ส่วนการศึกษาของสุลีนี้ อินสว่าง (สุลีนี้ อินสว่าง 2516 : 98) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางกับเด็กวัยรุ่นในโรงเรียน พบว่า วัยรุ่นที่กระทำผิด เป็นคนเก็บตัว ปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ จึงหันไปคบเพื่อนเกร

สาเหตุของการที่เด็กมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม อาจอธิบายได้ตามทฤษฎีต่อไปนี้ คือ

1. ทฤษฎีว่าด้วยสาเหตุทางกาย เช่น พวกที่ชอบพูดจาโต้แย้งอาจเนื่องมาจาก ความผิดปกติทางสมอง ได้แก่โรคเกี่ยวกับสมองหรือสมองได้รับการกระทบกระเทือนอย่างแรง

2. ทฤษฎีว่าด้วยสาเหตุทางจิต ส่วนใหญ่เนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่เป็นไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ยึดกับหลักจิตวิทยา ซึ่งทำให้เกิดปัญหาได้ อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังนี้ คือ

- ถูกทอดทิ้ง เช่น เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพความเป็นอยู่อย่างช้ำเย็น ซึ่งเป็นเหตุให้เด็กรู้สึกว่าคุณถูกทอดทิ้ง เด็กพวกนี้จะมีความรู้สึกตำหนิผู้ปกครองหรือไม่กลังโทษตัวเองด้วยการทำความผิด หรือแสดงความรู้สึกที่เป็นปฏิกิริยา เพื่อประท้วงผู้ปกครอง

- เด็กได้รับการเอาใจใส่มากเกินไป เด็กพวกนี้จะเลี้ยงไม่โตและมีความเชื่อว่า ถ้าเขาต้องการอะไรแล้วจะต้องได้ แต่เมื่อเติบโตขึ้นและต้องไปอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของสังคมภายนอก เขาไม่สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพนั้นได้ จึงมักแสดงออกในทางที่เป็นปฏิกิริยา

- ขาดแบบอย่างที่จะยึดถือได้ การที่เด็กจะมีชีวิตในสังคมใดคตินั้นเด็กต้องศึกษาตัวอย่างที่ดีจากบุคคลอื่น ๆ เพื่อเขาจะได้นำไปใช้ในการครองชีวิตจริง ๆ ของเขา

พินมอนต์ (จنگล ทรัพย์สินสมบูรณ์ 2516 : 30 อ้างจาก Symond) ได้ทำการศึกษาความแตกต่างในพฤติกรรมของเด็กที่ได้รับการยอมรับ และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เพื่อหาสาเหตุของความแตกต่างในความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ และพฤติกรรมของพ่อแม่เอง เขาได้บันทึกไว้ว่า เด็กที่ได้รับการยอมรับจะมีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม ส่วนเด็กที่ถูกทอดทิ้งจะมีพฤติกรรมไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม และมีแนวโน้มที่จะเป็นอาชญากร และเป็นเด็กที่มีปัญหาในโรงเรียน

แกล็ค และ อีเลเนอร์ (Glueck and Eleanor. 1950 : 261) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเด็กแรกเกิดกับเด็กไม่แรกเกิดในเมืองบอสตัน จำนวนกลุ่มละ 500 คน ได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า สถานการณ์ต่าง ๆ ภายในครอบครัว จะมีส่วนผลักดันให้เด็กเป็นคนแรกมากกว่าสถานภาพที่อยู่อาศัย หรือจำนวนสมาชิกในครอบครัว สภาพการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ได้แก่ระเบียบวินัย การอบรมสั่งสอน ความรักของบิดามารดาที่มีต่อบุตร และความสามัคคี

ในครอบครัว และยังกล่าวว่าถ้าองค์ประกอบเหล่านี้ไม่เหมาะสม โอกาสที่เด็กจะกระทำความผิดถึงร้อยละ 98

วิสเลอร์ (Whisler, 1969 : 856 - 857) ได้ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ซึ่งแบ่งออกโดยวิธีการสัมภาษณ์ และการศึกษาประวัติคือกลุ่ม A จำนวน 16 คน เป็นนักเรียนที่รุกรานหรือไม่พอใจโดยไม่เฉพาะเจาะจง ที่ตัวบุคคล (Impersonal offences) กลุ่ม B จำนวน 28 คน เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมรุกรานหรือไม่พอใจในตัวบุคคล (Personal offences) และกลุ่ม C จำนวน 26 คน เป็นพวกคล้อยตามสังคม แล้วใช้แบบทดสอบ SAI (Situational Appraisal Inventory) ของพิทเทิล (Pittle, 1968) วัดความรู้สึกรับผิดชอบ Barren's Ego Strength Scale วัดความแข็งแกร่งของจิตใจ (Ego - Strength) และ Guilt Scale วัดความสำนึกผิด ปรากฏว่า ความรู้สึกรับผิดชอบ ความแข็งแกร่งของจิตใจ และความสำนึกผิดของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และยังพบว่า กลุ่ม A มีความรู้สึกรับผิดชอบและความสำนึกผิดสูง แต่มีความแข็งแกร่งของจิตใจต่ำ กลุ่ม B มีความแข็งแกร่งของจิตใจสูง แต่มีความรู้สึกรับผิดชอบและความสำนึกผิดต่ำ ส่วนกลุ่ม C นั้น มีความรู้สึกรับผิดชอบ และความแข็งแกร่งของจิตใจสูง มีความสำนึกผิดปานกลาง

### จริยธรรม

จริยธรรมตามความหมายโดยทั่วไปแล้วหมายถึง การที่บุคคลมีความเห็นอกเห็นใจ มีความเอื้อเฟื้อต่อแม่ต่อกัน มีความเมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ไม่คดโกง เห็นแก่ดี ซึ่งรวมความแล้วหมายถึงความรู้สึกรับผิดชอบ (Conscience) (สุเชษฐ มาเหรัมย์ 2519 : 2)

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์ 2520 : 3 - 6) ได้กล่าวถึงจริยธรรมว่า เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง หมายถึงลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่าง ๆ ด้วย ลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมจะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภท คือ เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคมนั้น เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุนและผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประการหนึ่งคือลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกของสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษ หรือพยายามกำจัดและผู้กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้นผู้มีจริยธรรมสูงคือผู้มีลักษณะประเภทแรกมาก และประเภทหลังน้อย

#### ลักษณะทางจริยธรรมของบุคคลประกอบไปด้วย

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติทางสังคม และศาสนาที่เด็กต้องเรียนรู้ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม
2. ทักษะเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกชอบไม่ชอบ ลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ มากน้อยเพียงไร สอดคล้องกับค่านิยมหรือแตกต่างก็ได้ ทักษะเชิงจริยธรรมมีความหมายกว้างกว่าความรู้เชิงจริยธรรม เพราะรวมเอาความรู้เชิงจริยธรรม และความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ ด้วย
3. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ และงดเว้นพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ
4. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ในสถานการณ์นั้น เหตุผลดังกล่าวช่วยให้ทราบเหตุจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำของบุคคล ซึ่งการกระทำบางอย่างอาจขัดกับความรู้สึกของบุคคลส่วนใหญ่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผล และสถานการณ์ เป็นสำคัญ

เพียเจต์ (Piaget) และ ไคลเบอร์ก (Kohlberg) ได้ใช้การอ้างเหตุผล



เชิงจริยธรรมของบุคคล เป็นเครื่องแสดงถึงจริยธรรมของบุคคลนั้น และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ของบุคคลด้วย (Psychology Today. 1972 : 149)

โกลเบอร์ก (Santz and Butcher. 1975 : 442 - 452 citing Kohlberg. 1969, 1973) ได้แบ่งจริยธรรมของบุคคลไว้แตกต่างกันจำแนกได้เป็น 3 ระดับ และแต่ละระดับแบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) ระดับนี้เด็กจะตอบสนองตามเกณฑ์ภายนอก ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับทางร่างกาย เช่น การลงโทษ การให้รางวัล เด็กจะดูผลที่ตนได้รับเป็นเกณฑ์ในการประเมินจริยธรรม ซึ่งอาจสรุปได้ว่าถ้าตัวเองถูกลงโทษ ก็แสดงว่าการกระทำของตนไม่ดี ถ้าตนเองได้รับรางวัลก็แสดงว่าการกระทำของตนดี ซึ่งผู้มีอำนาจเหนือกว่าเป็นผู้กำหนดว่าสิ่งใดเลว สิ่งใดดี ส่วนมากจริยธรรมระดับนี้อยู่ในเด็กอายุ 4 - 10 ปี แบ่งได้เป็น 2 ชั้น

ชั้นที่ 1 ยึดหลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (Obedience and Punishment Orientation) มุ่งมิให้ตนถูกลงโทษทางกาย เพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ และยอมทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่ที่มีอำนาจเหนือตน

ชั้นที่ 2 ยึดหลักการแสวงหารางวัล (Naively egoistic Orientation) เลือกกระทำในสิ่งที่น่าความพึงพอใจมาสู่ตนเองนั้น รวมถึงความต้องการซึ่งกันและกัน เช่น มีความพึงพอใจเบื้องต้นร่วมกัน ตลอดจนแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กัน

2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) ระดับนี้คนเราจะยอมรับความมุ่งหวัง กฎเกณฑ์ของครอบครัว กลุ่ม และประเทศชาติว่าเป็นสิ่งมีคุณค่า มีความถูกต้อง และจะพยายามประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมกับบทบาทของตนเองในกลุ่ม ในการทำความดี ละเว้นความชั่ว บุคคลจะถูกควบคุมโดยกลุ่มสังคม จริยธรรมระดับนี้จะเกิดกับบุคคลอายุ 11 - 16 ปี แบ่งเป็น 2 ชั้น

ขั้นที่ 3 ยึดหลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (Good boy Orientation) บุคคลยังไม่เป็นตัวของตัวเอง ยังคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น เช่น การทำให้ผู้อื่นพอใจ การช่วยเหลือผู้อื่น

ขั้นที่ 4 ยึดหลักการทำตามหน้าที่ (Authority and Social Order Maintaining Orientation) บุคคลรู้ถึงหน้าที่การไ้ระเบียบ การทำตามระเบียบของสังคม พฤติกรรมที่ถูกตองจะประกอบด้วย การปฏิบัติตามหน้าที่ การแสดงความเคารพต่ออำนาจหน้าที่ ทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม คล้อยตามเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกประณามจากสังคม

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Postconventional Level) เป็นระดับที่การตัดสินใจขัดแย้งด้านจริยธรรมขึ้นอยู่กับตนเองมากที่สุด การตัดสินใจจริยธรรมจะใช้หลักแห่งเหตุผล กระทำตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานของสังคม ไม่ขัดกับสิทธิอันพึงได้ของผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง แยกตัวออกจากอิทธิพลของกลุ่มเมื่อมีเหตุผลเพียงพอ ระดับนี้เป็นจริยธรรมขั้นสูงสุด จะปรากฏในผู้ใหญ่ อายุประมาณ 16 ปีขึ้นไป แบ่งได้เป็น 2 ชั้น

ขั้นที่ 5 ยึดหลักการทำตามคำมั่นสัญญาหรือการเคารพตนเอง (Contractual Legalistic Orientation) บุคคลจะทำตามคำมั่นสัญญา และการกระทำที่ถูกตองโดยทั่วไปที่เห็นกับคนหมู่มาก ควบคุมตนเองได้ คำนี้ถึงคุณค่าทางความคิดเห็นที่มีความสัมพันธ์ทั้งส่วนบุคคล และส่วนรวม

ขั้นที่ 6 ยึดหลักอุดมคติสากล (Conscience or Principle Orientation) เป็นขั้นของการตัดสินใจตามเหตุผลของการรับผิดชอบสร้างคุณธรรมประจำใจ ที่นอกเหนือกฎเกณฑ์ของสังคม

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น โคลเบอร์กเชื่อว่าเป็นไปตามขั้น จากขั้นที่ 1 ผ่านแต่ละขั้นไปจนถึงขั้นที่ 6 บุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้ เพราะการใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นไป จะเกิดใต้วัยการมีความสามารถในการใช้เหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าอยู่ก่อนแล้ว และต่อมาบุคคลได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ ๆ หรือสามารถเข้าใจความหมายของประสบการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด และเหตุผล ทำให้

การใช้เหตุผลในชั้นที่สูงต่อไปมีมากขึ้นเป็นลำดับ ส่วนเหตุผลในชั้นที่ต่ำกว่าก็จะถูกใช้บ่อยลงทุกที และถูกละทิ้งไปในที่สุด (ดวงเดือน พันธมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทึก 2520 : 44)

### การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุริยา เหมตะศิลป์ (สุริยา เหมตะศิลป์ 2521 : 42 - 44) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเองของวัยรุ่น <sup>A</sup> ตอนต้น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดปัตตานี แห่งละ 40 คน ปรากฏผลดังนี้ คือ

1. นักเรียนที่มีสติปัญญาสูงและต่ำ มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน <sup>X</sup>
2. นักเรียนที่มีการยอมรับตนเองสูง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีการยอมรับตนเองต่ำ
3. การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเองมีความสัมพันธ์กัน
4. นักเรียนในกรุงเทพมหานครกับนักเรียนในจังหวัดปัตตานี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

อุษา หัซชะวณิช (อุษา หัซชะวณิช 2521 : 34) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความถนัดทางภาษา และการควบคุมภายในภายนอกของนักเรียนวัยรุ่น ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อายุ 15 - 16 ปี ในโรงเรียนรัฐบาลกรุงเทพมหานคร 200 คน และจังหวัดพังงา 100 คน ได้ผลดังนี้ คือ

1. สหสัมพันธ์หุคูณของคะแนนจริยธรรม ความถนัดทางภาษา และการควบคุมภายในภายนอก มีความสัมพันธ์กันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ผู้ที่มีการควบคุมภายใน มีจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่มีการควบคุมภายในภายนอกอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. คะแนนเฉลี่ยจริยธรรมของผู้ที่มีความถนัดทางภาษาสูง - ต่ำ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. คะแนนเฉลี่ยจริยธรรมของผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดพังงา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เดวิด (Burton, 1976 : 185 - 187 citing David, 1967) ได้ทำการศึกษาพบว่า ความแข็งแกร่งของจิตใจ (Ego - strength) ของนักศึกษาหญิง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการโกง ( $r = .49$ ) แต่ได้ผลตรงข้ามกับโกลเบอร์ก (1964) ซึ่งพบว่า ความแข็งแกร่งของจิตใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ในกลุ่มผู้ชาย และจากการศึกษาของจาคอบสัน เบอเกอร์ และมิลแฮม (Jacobson, Berger and Millham, 1970) พบว่า ผู้หญิงที่มีความพึงพอใจในตนเองสูง มีความโน้มเอียงที่จะโกงมากกว่าผู้ที่มีความพึงพอใจในตนเองต่ำ ในทำนองเดียวกันก็ไม่พบความสัมพันธ์ในกลุ่มผู้ชาย

ไอเซน (Burton, 1976 : 185 - 187 citing Eisen, 1972) พบว่า ความภาคภูมิใจในตนเองไม่มีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ในเด็กหญิงอายุ 11 - 12 ปี แต่มีความสัมพันธ์ทางบวกในกลุ่มเด็กชาย ( $r = .40$ ) ส่วน มัสเสน และคณะ (Mussen and others, 1970) ได้ศึกษาพบว่า ความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กชายอายุ 11 - 12 ปี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการโกง ส่วนเด็กหญิงความสัมพันธ์เป็นไปในทางตรงข้าม ส่วน จอห์น บาร์ดิน (สุพดี ฤกษ์วัฒน์ 2515 : 165 อ้างจาก John Bardin) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทุจริตของเด็กโดยทั่วไป และสรุปผลจากการศึกษาไว้ข้อหนึ่งว่า เกี่ยวกับตัวเด็กเองคือเด็กที่ชอบแสดงออก เช่น ชอบเล่นกีฬา หรือชอบไปในงานพบปะสังสรรค์ จะทำการทุจริตมากถึง 65% ส่วนเด็กเก็บตัวจะทุจริตน้อยลง มีเพียง 31% เท่านั้น

จะเห็นว่าการศึกษาเรื่องจริยธรรมกับความภาคภูมิใจในตนเองนั้น ปรากฏผลที่ขัดแย้งกันอยู่ ยังหาข้อยุติไม่ได้

ไฮแอท (Hlett. 1977 : 4047 - A) ได้ศึกษาเรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีปัญหาความประพฤติ (Disruptive) กับนักเรียนปกติ (Non-disruptive) และครูของเด็กเหล่านั้น ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 8 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นเด็กมีปัญหา 30 คน เด็กปกติ 30 คน ครู 90 คน ใช้ Kohlberg's Moral Judgement Interview ผลปรากฏว่า กลุ่มที่ไม่มีปัญหาให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่สูงกว่ากลุ่มที่มีปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าครูมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่สูงกว่านักเรียนทั้งสองกลุ่ม แต่คะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกับกลุ่มที่ไม่มีปัญหามากกว่ากลุ่มที่มีปัญหา

ในการศึกษาเรื่องอิทธิพลของเพศที่มีต่อระดับจริยธรรมนั้น วิรัช จาบถนอม (วิรัช จาบถนอม 2520 : 57) ได้ศึกษาเด็กอายุ 13 ปี และ 15 ปี พบว่า กลุ่มเพศชายและหญิง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน และการศึกษาของดวงเดือน พันธุนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉิม (ดวงเดือน พันธุนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉิม 2520 : 96 - 98) ก็พบว่า ระดับจริยธรรมของผู้ตอบมิได้แปรไปตามเพศเช่นเดียวกัน

### ความเกรงใจ

ความเกรงใจเป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งในสังคมไทย ซึ่งแตกต่างไปจากลักษณะนิสัยของชาวตะวันตก ประเสริฐ แยมกลิ่นฟูง (ประเสริฐ แยมกลิ่นฟูง 2513 : 66 - 70) ได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยประจำชาติของคนไทยโดยส่วนรวมว่า คนไทยรักอิสระภาพเป็นตัวของตัวเอง ในขณะที่เดียวกันก็นิยมแสดงอาการอ่อนน้อม และเชื่อฟังผู้มีอำนาจสัมพันธ์ภาพระหว่าง กลุ่มบุคคลขึ้นกับระบบอาวุโส ไม่นิยมให้เด็กแสดงความเป็นตัวของตัวเอง ทำให้เด็กพัฒนาบุคลิกภาพแบบเก็บกุด ประกอบกับความเกรงขามผู้ใหญ่ ทำให้มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว อันเป็นระบบของบุคลิกภาพที่คนไทยนิยมคือ เรียบร้อย สงบเสงี่ยม และจากผลการวิจัยของละม้ายมาศ ทรทัตต์ และคณะ (ละม้ายมาศ ทรทัตต์ และคณะ 2510 : 87 - 91) เน้นให้เห็นว่าสังคมไทยมุ่งอบรมให้เด็กเชื่อฟังผู้ใหญ่ การอบรมสั่งสอน

มุ่งรักษาแบบแผนของวัฒนธรรมไว้ ทำให้คนไทยสร้างบุคลิกภาพที่เป็นของคนไทยให้กับเด็ก ซึ่งจะติดตัวต่อไป ส่วนคุชฎี มาลากุล (คุชฎี มาลากุล 2510 : 7) ได้กล่าวไว้ว่า สังคมไทยถือว่าความเกรงใจเป็นคุณสมบัติของผู้ดี ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่าความเกรงใจ เป็นเอกลักษณ์ อย่างหนึ่งในสังคมไทย

ในสายตาของชาวต่างประเทศ ฟิลิปป์ (Phillips, 1965 : 46 - 47) ได้กล่าวถึงลักษณะโดยทั่วไปของคนไทยว่า มีนิสัย เชื่องช้า เยือกเย็น สุขุม ขี้อาย ชอบเก็บตัว เป็นคน นุ่มนวล ไม่โผงผาง มีน้ำใจ โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ระมัดระวัง ในเรื่อง คำพูด ไม่พูดในสิ่งที่ทำให้คนอื่นไม่สบายใจ เพราะถือว่าจะทำให้มี มิตรภาพ เป็นไป ด้วยดี แล้ว สิ่งที่จะต้องระมัดระวังที่สุดก็คือคำพูด อีกผู้หนึ่งคือ บล็องชาร์ด (Blanchard, 1958 : 482) ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า คนไทยถืออุเบกขา หรือวางเฉยเกินไป และ มีความเกรงใจ ซึ่งทำให้คนไทยยุ่งยากใจในการกระทำการกิจกรรรมต่าง ๆ เพราะเกรงว่าจะนำความผิดหวัง มาสู่ตนเองและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

วิริยยุทธ วิเชียรโชติ และ นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ (กุญชรีย์ ศรีสุทธิสะอาด อ้างจาก วิริยยุทธ วิเชียรโชติ และ นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ 2516 : 15) ได้เริ่มศึกษาเรื่องความเกรงใจในคนไทยเป็นครั้งแรก โดยศึกษาถึงลักษณะและธรรมชาติของ ความเกรงใจ ใ้กลุ่มตัวอย่างเป็นชาวบ้านจากจังหวัดราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี จำนวน 150 คน และนิสิตปี 1 วิทยาลัยวิชาการศึกษา จำนวน 100 คน โดยใช้วิธี สัมพันธ์คำกับพฤติกรรม และเขียน Critical Incidence เกี่ยวกับความเกรงใจ แล้วนำมาวิเคราะห์ตามโครงหุ่น ทำให้ทราบว่า ความเกรงใจเป็นค่านิยมอย่างหนึ่งที่ เกี่ยวกับกตและควบคุมความประพฤติทางสังคม ให้อยู่ในกรอบหรือขอบเขตความเหมาะสม ตามที่สังคมยอมรับ ดังนั้นความเกรงใจในฐานะที่เป็นค่านิยมจึงทำหน้าที่คล้าย ซูเปอร์ อีโก้ (Super - ego) คอยยับยั้งมิให้ตัวเราทำอะไรผิดพลาดไปจากค่านิยมอันดีงาม ลักษณะที่เด่นของความเกรงใจคือเป็นกลวิธานป้องกันตน โดยรักษาหน้าของตนเองและผู้อื่น ที่รักใคร่ชอบพ้อ และบางครั้งเป็นการหาเหตุผลเพื่อแก้ตัว ในกรณีที่เกิดความกลัวไม่กล้า แสดงออก จากการศึกษาพบว่า สาเหตุของความเกรงใจมักจะมาจากบุคคลที่มีบุญคุณต่อเรา

ผู้ที่อาวุโสกว่าทั้งคุณวุฒิและวัยวุฒิ และเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว ผลของความเกรงใจคือทำให้เป็นคนโลเล ตัดสินใจไม่ถูก และต้องฝืนทำในสิ่งที่ตนไม่ชอบในบางครั้ง ซึ่งทำให้เกิดความวิตกกังวล ถ้าเกรงใจถูกกลະเทศะก็เป็นผลดี ความไม่เกรงใจนั้นมักพบในบุคคลที่ตรงไปตรงมา ก้าวร้าว เจ้าอารมณ์ ผลของความไม่เกรงใจทำให้เกิดความคิดว่า เรามีสិทธิที่จะทำ ทำให้กล้าคิด กล้าทำ แต่ก็มีผลเสียในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

### การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นอกจากจะได้มีการศึกษาถึงองค์ประกอบ สาเหตุ และผลของความเกรงใจและไม่เกรงใจแล้ว ยังได้มีผู้ศึกษาถึงเรื่องความเกรงใจกับบุคลิกภาพบางประการไว้อีก เช่น วิราพร เทพวิระพงษ์ (วิราพร เทพวิระพงษ์ 2514 : 170 - 181)

ได้ศึกษาความเกรงใจกับพฤติกรรมการแก้ปัญหาในกลุ่มของนิสิตปี 3 วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร จำนวน 532 คน พบว่า บุคคลที่มีความเกรงใจน้อย จะมีการแก้ปัญหาและซักถามปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนคุณภาพของข้อคิดเห็น เหตุผล และข้อเสนอแนะ ดีกว่านิสิตที่มีความเกรงใจมาก และพบว่า นิสิตที่เกรงใจน้อยจะคล่องแคล่วในการพูด กล่าแสดงออก ถิ่นตัว ึ่งตนเอง แสดงความเด่น การเป็นผู้นำ สนุกสนานในการทำงานมากกว่านิสิตที่เกรงใจมาก และพบว่านิสิตหญิงมีความเกรงใจสูงกว่านิสิตชาย

ประสิทธิ์ บัวคลี่ (ประสิทธิ์ บัวคลี่ 2514 : 89 - 90) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบ ความวิตกกังวล ความเกรงใจ และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร นักเรียนต่างจังหวัดและนักเรียนนานาชาติ ึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 416 คน พบว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์เป็นเส้นโค้งกับความวิตกกังวลและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งหมายถึงว่า คนที่มีความเกรงใจต่ำและเกรงใจสูง มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ คนที่มีความเกรงใจปานกลางมีความคิดสร้างสรรค์สูง นักเรียนนานาชาติมีความเกรงใจน้อยกว่านักเรียนไทยทั้ง 2 กลุ่ม และความเกรงใจในนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม และนักเรียนชาย หญิง ไม่แตกต่างกัน

จุมพล พูลภัทรชีวิน (จุมพล พูลภัทรชีวิน 2515 : 73 - 74) ได้ศึกษาเรื่องมโนภาพแห่งตน ความวิตกกังวล ความเกรงใจ และลักษณะความเป็นผู้นำ ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดเพชรบุรี และนครปฐม จำนวน 188 คน แยกเป็นผู้นำ 94 คน และผู้ตาม 94 คน ผลปรากฏว่า ความวิตกกังวลของผู้นำทั้งหมดมีความสัมพันธ์กลับอันกับความเกรงใจ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และความวิตกกังวลของผู้ตาม มีความสัมพันธ์ทางตรงกับความเกรงใจ นั้นหมายถึงว่า ในผู้นำที่มีความเกรงใจมากมีความวิตกกังวลน้อย ผู้นำที่มีความเกรงใจน้อย มีความวิตกกังวลมาก ส่วนในผู้ตามนั้นถ้ามีความเกรงใจมากจะมีความวิตกกังวลมาก เกรงใจน้อยมีความวิตกกังวลน้อย—

ปราชญาลย์ กัณเฑาะ (ปราชญาลย์ กัณเฑาะ 2515 : 177 - 178) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคล ความเกรงใจ และการปรับตัวของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 พบว่า พฤติกรรมตำหนิผู้อื่นและพฤติกรรมแก้ปัญหาที่บุคคลอื่นมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจ ส่วนพฤติกรรมตำหนิตนเอง และพฤติกรรมแก้ปัญหาที่ตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจ พฤติกรรมยกโทษหรือให้อภัย สัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจ นอกจากนั้นยังพบว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัว นักเรียนหญิงมีความเกรงใจมากกว่านักเรียนชาย

สุจินต์ ปรีชาสามารถ (สุจินต์ ปรีชาสามารถ 2515 : 74 - 75) ได้ศึกษาเรื่องความคิดสร้างสรรค์ ความเกรงใจ และลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนที่ประพฤติคล้อยตามและขัดกับสังคม ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ในกรุงเทพมหานคร 200 คน พบว่า นักเรียนชายที่ประพฤติขัดกับสังคม มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนชายและหญิงที่ประพฤติคล้อยตามสังคม และสูงกว่านักเรียนหญิงที่ประพฤติขัดกับสังคม ส่วนนักเรียนที่ประพฤติคล้อยตามสังคมและนักเรียนหญิงที่ประพฤติขัดกับสังคม มีความเกรงใจ ไม่แตกต่างกัน จากการศึกษาของสุจินต์ พอจะประมาณได้ว่า เด็กที่มีพฤติกรรมแตกต่างอันนั้นจะมีความเกรงใจแตกต่างกันด้วย

จันทร์เพ็ญ เจริญผลารักษ์ (จันทร์เพ็ญ เจริญผลารักษ์ 2516 : 134)



ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้นำกับความเกรงใจ และโลกทัศน์แบบควบคุมภายใน  
ภายนอกใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นครู สังกัดกรมสามัญศึกษาใน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน  
128 คน พบว่า บุคคลที่มีโลกทัศน์แบบควบคุมภายในมีความเกรงใจมากกว่าบุคคลที่มี  
โลกทัศน์แบบควบคุมภายนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัจฉรา เปรมเป็รื่องเวส (อัจฉรา เปรมเป็รื่องเวส 2517 : 73) ศึกษา  
เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ แสดงตัว เก็บตัว ความเกรงใจ และการพึ่งตนเอง  
โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา จำนวน 434 คน พบว่า  
บุคลิกภาพ เก็บตัว แสดงตัวมีความสัมพันธ์กับการพึ่งตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เด็ก  
แสดงตัวจะพึ่งตนเองมาก เด็กเก็บตัวจะพึ่งตนเองน้อย ส่วนความเกรงใจกับบุคลิกภาพ  
แสดงตัว เก็บตัวนั้น พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก คือพวกแสดงตัวมีความเกรงใจมาก  
พวกเก็บตัวมีความเกรงใจน้อย ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของปราชญ์กาลป์ กัมเหนตร (2516)  
ที่พบว่า พฤติกรรมตำหนิผู้อื่นและแก้ปัญหาที่ผู้อื่นมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจ ซึ่ง  
พฤติกรรมตำหนิผู้อื่น แก้ปัญหาที่ผู้อื่นนั้น เป็นพฤติกรรมของผู้มีบุคลิกภาพแสดงตัว

สุริยง อัยรัช (สุริยง อัยรัช 2517 : 68) ได้ศึกษาความเชื่อตรงต่อ  
หน้าที่ มโนภาพเกี่ยวกับตน ความเกรงใจ ของเด็กไทยพุทธและไทยมุสลิม ชั้นมัธยมศึกษา  
ปีที่ 3 ในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้กลุ่มตัวอย่าง 240 คน พบว่า ในกลุ่มนักเรียนไทย  
พุทธ และนักเรียนไทยมุสลิมทั้งหมด ความเชื่อตรงต่อหน้าที่ และความเกรงใจมีความ  
สัมพันธ์กันแบบเป็นเส้นตรง เชิงนิมานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ นักเรียนที่มีความเกรงใจ  
สูง มีความเชื่อตรงต่อหน้าที่มากด้วย

### ความภาคภูมิใจในตนเอง

เจมส์ (James. 1950 : 310 - 311) ได้ให้ความหมายของความภาคภูมิใจ  
ใจในตนเองว่า หมายถึงความรู้สึกที่มีอยู่ในตัวเรา การไม่ทำให้ตัวเราเกิดความล้มเหลว  
และต่ำต้อย ความรู้สึกของเราก็จะอยู่ครบครัน ภายหลังจากการที่เราได้ทำอะไรสำเร็จ

คล่องไปด้วยที่ บ้างเปรียบเทียบว่าความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นอัตราส่วนของคุณภาพ ที่เป็นจริงระหว่างความสำเร็จกับความคาดหวัง

ในการศึกษาถึงความต้องการของมนุษย์ มาสโลว์ (Maslow, 1954 : 81-97) เชื่อว่า คนทุกคนในสังคมมีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จ และประเมินค่าความสำเร็จของตนเองไว้สูง ทั้งยังมีความภาคภูมิใจในตนเอง (Self - esteem) และต้องการให้คนอื่นยอมรับนับถือในความสำเร็จของตนด้วย ถ้าความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองจนพอใจ จะทำให้คนนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสามารถ และมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการนี้ถูกขัดขวาง จะทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีปด้อย หรือเสียหาย หรือเสียความภาคภูมิใจในตนเอง

คูเปอร์ สมิธ (Stein, 1971 : 448 and Richmond, 1971 : 425 citing Coopersmith, 1967) ได้ให้ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเองว่า หมายถึง การพิจารณาตัดสินค่า (Worthiness) ของตนเองตามความรู้สึกและทัศนคติที่มีต่อตนเองของแต่ละบุคคล นอกจากนั้นยังสรุปว่าบุคคลที่มีการประเมินค่าตนเองต่ำ เป็นคนเก็บตัวไม่ปรากฏตัวในที่ชุมนุมชน ส่วนผู้ที่มีการประเมินค่าตนเองสูงมักจะเป็นพวก ที่มีชื่อเสียง หรือเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

### การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เปรมจิต ทศตะ (เปรมจิต ทศตะ 2516 : 66) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินค่าตน ลักษณะความเป็นผู้นำ แรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ ความสามารถในการแก้ปัญหาโดยใช้หลักการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสตรีราชินูทิศ และโรงเรียนวิสุทธิวิทยา จังหวัดอุดรธานี จำนวน 529 คน ผลปรากฏว่า การประเมินค่าตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะความเป็นผู้นำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังพบอีกว่า การประเมินค่าตนมีความสัมพันธ์ทางลบกับการแก้ปัญหา โดยใช้หลักการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภักดี ปรีวารณ (ภักดี ปรีวารณ 2516 : 100 - 103) ได้ศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบความเกรงใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การไต่หน้า เสียหน้า ระหว่างนักเรียนไทยเชื้อสายไทยและเชื้อสายจีนในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดภาคกลาง พบว่านักเรียนต่างจังหวัดมีการเสียหน้ามากกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากมีความเกรงใจสูงกว่า ทำให้เกิดความวิตกกังวลสูง และมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ

นิพนธ์ แจงเอี่ยม (นิพนธ์ แจงเอี่ยม 2519 : 49 - 51) ศึกษาเรื่องบุคลิกภาพแสดงตัว ความเชื่อมั่นในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 240 คน พบว่า บุคลิกภาพแสดงตัวมีความสัมพันธ์แบบเป็นเส้นตรงกับความภาคภูมิใจในตนเอง นั่นคือคนที่บุคลิกภาพแสดงตัว จะเป็นคนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง ส่วนคนที่เก็บตัวมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ส่วนความเชื่อมั่นในตนเองนั้นก็พบว่า มีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงกับความภาคภูมิใจในตนเองด้วย และยังพบว่า ความภาคภูมิใจของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนหญิงมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนชาย

ไวลี (Wylie. 1957 : 600 - 616) ได้ศึกษาเรื่องมโนภาพแห่งตน และได้ให้ความคิดเห็นว่า คนซึ่งยังมีการยอมรับตนเองก็ยังปรับตัวได้ดี ในการทำงานต่าง ๆ พวกที่มีการยอมรับตนเอง จะแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในตนเองในขณะที่ทำงานมากกว่าพวกที่ไม่ยอมรับตนเอง

เปอร์กี (Purkey. 1970 : 25) กล่าวว่า มีนักวิจัยหลายคน เช่น ดิลเลอร์ (Diller. 1954) สตัดแลนด์ และ แซนเดอร์ (Stotland and Zander. 1958) โบริสโลว์ (Borislow. 1962) และ ไดเซน (Dysan. 1967) ได้ศึกษากันทั่วๆ เกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีผลกระทบกระเทือนต่อการประเมินค่าตนเองของแต่ละบุคคล ผลการศึกษาสรุปความได้ตรงกันว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หรือนักเรียนที่ประสบความล้มเหลว เกี่ยวกับความคาดหวังทางการเรียน จะมีการประเมินค่าตนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สไตน์ (Stein. 1971 . 448 - 450) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเองกับค่านิยมของบุคคล และค่านิยมระหว่างบุคคล ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 1,592 คน ใช้แบบสอบถาม 3 ฉบับ ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเองของคูเปอร์สมิธ Coopersmith's Self - Esteem Inventory แบบสำรวจค่านิยมของบุคคล และแบบสำรวจค่านิยมระหว่างบุคคล พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเองกับค่านิยมของบุคคล และค่านิยมระหว่างบุคคลไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นค่านิยมด้านสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนชั้นสูงสุดที่มีค่าสหสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แจค (Jack. 1971 : 2910' - A) ศึกษาความสัมพันธ์ในการรับรู้เกี่ยวกับทักษะในการฟัง การพูด กับความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนเกรด 5 จำนวน 150 คน พบว่า ความสามารถในการฟัง การพูด สัมพันธ์กับความสำเร็จในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความภาคภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โกลเบอร์ก (Goldberg. 1973 : 323 - 331) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความล้มเหลวกับความภาคภูมิใจในตนเอง โดยใช้นักเรียนชายในวิทยาลัยอินเดียนา จำนวน 49 คน ใช้แบบสอบถามวัดความล้มเหลว คือ Test Anxiety Questionair และแบบสอบถามวัดความภาคภูมิใจในตนเอง คือ Self - Esteem Contingency Questionaire ผลการศึกษพบว่า บุคคลที่ประสบความล้มเหลวจะมีความขัดแย้งแบบอยากเข้าใกล้ และดอยออกห่าง (Approach - Avoidance Conflict) ต่อผลการเรียนของเขา กลุ่มที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะมีความต้องการผลสำเร็จสูงด้วย และเห็นว่าผลการเรียนสำคัญมากกว่ากลุ่มที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ กลุ่มที่ประสบความล้มเหลวจะมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ และจะมีทัศนคติทางลบต่อวิทยาลัย

เนเกล (Negel. 1975 : 660 - A) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลกับความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กเชื้อสายสเปน เกรด 4 ถึง 8 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กในชุมชนรอบนอกของอิลลินอยส์เหนือ และโคโรลาโด จำนวน 945 คน

ใช้แบบสอบถาม Coopersmith's Self-Esteem วัดความภาคภูมิใจในตนเอง และ Sarason's General Anxiety Scale for Children และ Test Anxiety for Children พบว่า ความภาคภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล และได้ผลสอดคล้องกับการศึกษาของกัยเบ (Gubbay. 1978 : 215 - A) ซึ่งศึกษากับเด็กชาวฟิลิปปินส์และเม็กซิกัน ใช้เครื่องมือชนิดเดียวกัน พบว่า ความภาคภูมิใจในตนเองกับความวิตกกังวลสัมพันธ์กันทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเด็กเม็กซิกัน แต่ไม่มีนัยสำคัญในเด็กชาวฟิลิปปินส์

ซาเลียวา (Sliva. 1978 : 205 - A) ได้ทำการศึกษาทำนองเดียวกับเนเกิลและกัยเบ ใช้เครื่องมือชนิดเดียวกัน แต่ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนกับเด็กปกติ พบว่า ความภาคภูมิใจในตนเองกับความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์กันทางลบ แต่ไม่ถึงกับมีนัยสำคัญทางสถิติ และเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนกับเด็กปกติมีแนวโน้มว่ามีความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกัน

### ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

#### จริยธรรมกับความเกรงใจ

สำหรับเรื่องจริยธรรมกับความเกรงใจนั้น ยังไม่มีผู้ใดได้ศึกษาไว้โดยตรงมาก่อนเลย แต่ก็มีเอกสารและการศึกษาพอเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานดังนี้ คือ

จากความหมายของจริยธรรม ซึ่งหมายถึงความรู้สึกผิดชอบ มีความเห็นอกเห็นใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเมตตากรุณาช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ไม่คดโกงเห็นแก่ได้ (สุเชษฐมา เหมรัมย์ 2519 : 2) ส่วนความเกรงใจนั้นผู้ศึกษาและให้ความหมายว่า เป็นค่านิยมที่เกื้อหนุน และควบคุมความประพฤติทางสังคมให้อยู่ในขอบเขตของความเหมาะสมที่สังคมยอมรับ ความเกรงใจจึงทำหน้าที่คล้ายมโนธรรม (Super - ego) ที่คอยระมัดระวังมิให้ทำอะไรผิดพลาดไปจากค่านิยมอันดีงาม จากความหมายนี้ จะเห็นว่าจริยธรรมกับความเกรงใจนั้น เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

การศึกษาของจันทรพีญ (2516) พบว่า บุคคลที่มีการควบคุมภายในมีความ  
 เกรงใจสูงกว่าบุคคลที่มีการควบคุมภายนอก และการศึกษาของอุษา หัซชะวิช (2521)  
 พบว่า บุคคลที่มีการควบคุมภายในมีจริยธรรมสูงกว่าบุคคลที่มีการควบคุมจากภายนอก ส่วน  
 การศึกษาของสุริยง อัยรักษ์ (2517) พบว่า ความซื่อตรงต่อหน้าที่กับความเกรงใจมี  
 ความสัมพันธ์กันเชิงนิมิต ซึ่งหมายความว่าคนที่มีความเกรงใจสูงจะมีความซื่อตรงต่อ  
 หน้าที่สูงด้วย จากเหตุผลเหล่านี้ผู้วิจัยคิดว่า จริยธรรมน่าจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ  
 ความเกรงใจ

#### จริยธรรมกับความภาคภูมิใจในตนเอง

ไอเสน (1972) ได้ทำการศึกษาพบว่า ความภาคภูมิใจในตนเองไม่มีความ  
 สัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ในเด็กหญิงอายุ 11 - 12 ปี แต่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กชาย  
 มุสเสน และคณะ (1978) พบว่า ความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กชาย มีความสัมพันธ์  
 ทางบวกกับพฤติกรรมการโกง ส่วนจากอบัน เบอเกอร์ และ มิลแฮม พบว่านักเรียนที่  
 ทดสอบได้คะแนนความพึงพอใจในตนเองสูง มีความโน้มเอียงที่จะโกงมากกว่าพวกที่มี  
 ความพึงพอใจในตนเองต่ำ

ส่วนการศึกษาของไกลเบอร์ก (1973) พบว่า นักเรียนที่มีความภาคภูมิใจใน  
 ตนเองสูง จะมีความต้องการผลสำเร็จสูงด้วย และเห็นว่าผลการเรียนสำคัญมากกว่ากลุ่ม  
 ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ และสแคป (1971) พบว่า สาเหตุของการโกงในโรงเรียน  
 เนื่องจากเด็กกลัวความล้มเหลว ในทำนองเดียวกับการศึกษาของสมิธ (Smith) ไรอัน  
 (Ryan) และดิกกิน (Diggin) ในปี 1972 พบว่า การแข่งขันกันในโรงเรียน เพื่อที่  
 จะได้เกรดดี ๆ เป็นสาเหตุใหญ่ของการโกงทางวิชาการ เนื่องจากความซื่อสัตย์เป็นส่วน  
 หนึ่งของจริยธรรม ผู้วิจัยจึงคิดว่าจริยธรรมน่าจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจใน  
 ตนเอง

## ความเกรงใจกับความภาคภูมิใจในตนเอง

ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง แต่จากการศึกษาของอัจฉรา เปรมเป็รื่องเวส (2517) พบว่า เด็กแสดงตัวมีการพึ่งตนเองมาก เด็กเก็บตัวมีการพึ่งตนเองน้อย นิพนธ์ แจงเอี่ยม (2519) พบว่า เด็กที่แสดงตัวมีความภาคภูมิใจในตนเองสูง และมีความเชื่อมั่นสูง เด็กเก็บตัวมีความภาคภูมิใจและความเชื่อมั่นต่ำ การศึกษาของจันทร์เพ็ญ (2513) พบว่า ครูหญิงส่วนใหญ่มีความเกรงใจสูง ไม่ค่อยรู้สึกว่าคุณเองมีค่า ไม่กล้าแสดงตัว มีแต่ความสงบเสงี่ยมเจียมตน และ มอนโร (Monroe, 1960 : 808) กล่าวว่าคนที่เก็บตัวมีความอาย เชื่องช้า การปรับตัวทำได้โดยการหลบหนีและเพื่อหนี ลักษณะนี้อายแสดงถึงความไม่เชื่อมั่นในตนเอง วันเพ็ญ อายุการ (2512) พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ของเด็กแสดงตัวกับการยอมรับตนเอง มีค่าสูงกว่าสหสัมพันธ์ของเด็กเก็บตัวกับการยอมรับตนเอง แสดงว่าเด็กแสดงตัวมีแนวโน้มที่จะยอมรับตนเองมากกว่าเด็กเก็บตัว จากเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงคิดว่าความเกรงใจน่าจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง-

## สมมติฐานในการศึกษากันถั่ว

1. การศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน

1.1 นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง

2. เปรียบเทียบจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน จำแนกตามเพศ

3. เปรียบเทียบจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองระหว่างนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน

2.2 นักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง แตกต่างจากนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน

2.3 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน แต่มีความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกัน

2.4 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน แต่มีความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกัน

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ

3.1 จริยธรรมของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจ

3.2 จริยธรรมของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง

3.3 ความเกรงใจของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง

4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง จริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน

4.1 จริยธรรมของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจ

4.2 จริยธรรมของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง

4.3 ความเกรงใจของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง



วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2523 ของโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ จำนวน 100 คน และนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิमान จำนวน 100 คน

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. สุ่มเขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร 8 เขต จาก 24 เขต โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และสุ่มโรงเรียนมาเขตละ 1 โรงเรียน
2. สุ่มห้องเรียนมาโรงเรียนละ 3 ห้องเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งมีรายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน และเพศ

เขต	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		รวม
		ชาย	หญิง	
ธนบุรี	วัดอินทาราม	77	56	133
บางกอกน้อย	วัดบรมงคล	65	70	135
บางกอกใหญ่	กุฏิอินทร์รอน	50	72	122
ราษฎร์บูรณะ	อิสลามวิทยาลัยฯ	88	41	129
ภาษีเจริญ	วัดรางบัว	68	59	127
ตลิ่งชัน	ปากน้ำวิทยาคม	62	73	135
ยานนาวา	ยานนาวาเวศวิทยาคม	80	62	142
พระโขนง	วชิรธรรมสาธิต	40	43	83
รวม		530	476	1006

3. ให้อาจารย์ประจำชั้นประเมินพฤติกรรมของนักเรียนทุกคนในห้อง ตามเกณฑ์ ดังนี้ คือ

1. แต่งกายผิดระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
2. ขาดเรียนโดยไม่ลาหรือแจ้งเหตุให้ทางโรงเรียนทราบ จนต้องมีหนังสือเตือนถึงผู้ปกครอง
3. พูดจาไม่สุภาพเรียบร้อย เช่น พูดคำหยาบ โดยเฉพาะกับครู อาจารย์ และเพื่อนต่างเพศ
4. วางตัวไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น ส่งเสียงดังในห้องประชุม ขณะที่มีการประชุมอยู่ ฯลฯ

5. ไม่สนใจการเรียน เช่น ไม่ส่งงานตามกำหนดเวลา ขอบลอกงานเพื่อน  
มักרבงานเพื่อนขณะครูสอน หรือแสดงกิริยาไม่สนใจ ไม่รับผิดชอบงาน

6. เคยทุจริตในการสอบ ไม่ซื่อสัตย์ ไว้วางใจไม่ได้

7. ชอบก่อเรื่องทะเลาะวิวาท ชักชวนให้เพื่อนก่อความไม่สงบกับบุคคล  
ภายนอก เช่น ในการแข่งขันกีฬา มักตะโกนเชียร์ทำนองทำร้ายฝ่ายตรงข้าม หรือผู้ตัดสิน

8. แสดงพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ครูเห็นว่านักเรียนไม่ควรกระทำ เช่น ดื่มสุรา  
สูบบุหรี่ ดัดยาเสพติด ฯลฯ

4. ให้นักเรียนที่ได้รับการประเมินพฤติกรรมทั้งหมด ตอบแบบสอบถาม

5. ตรวจสอบให้คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนจากการประเมินของอาจารย์ประจำชั้น  
นำคะแนนที่ได้มาเรียงจากสูงไปหาล่าง ตัด 10% บน ล่าง จะได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน  
ที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ จำนวน 100 คน และนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน จำนวน  
100 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมและเพศ

พฤติกรรม	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
พฤติกรรมเชิงนิเสธ	58	42	100
พฤติกรรมเชิงนิมาน	50	50	100

6. แยกแบบสอบถามเฉพาะของนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง  
มาตรวจให้คะแนน

## เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

### 1. แบบสอบถามวัจจริยธรรม

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามการคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรมของ สู่เชษฐ มาเสริม (2519) ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ ตัวเลือกแต่ละตัว จะแสดงเหตุผลด้านจริยธรรมในชั้นใดชั้นหนึ่ง ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก ซึ่งมีอยู่ 6 ชั้น ตัวอย่างเช่น

- อ. ตามปกติเมื่อจะต้องข้ามถนน ชาวเขาจะไปข้ามตรงทางม้าลาย เพราะ
  - ก. เป็นหน้าที่ของชาวเขาที่จะต้องช่วยไม่ให้การจราจรติดขัด
  - ข. การเห็นแก่ความสะดวกของตนฝ่ายเดียวไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ
  - ค. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยยอมทำให้เกิดความปลอดภัย และความสงบสุขในสังคม
  - ง. ชาวเขาต้องการเป็นตัวอย่างที่ดีแก่คนอื่น ๆ
  - จ. ถ้าเกิดอุบัติเหตุชาวเขาจะได้เป็นฝ่ายถูก และสามารถเรียกร้องค่าเสียหายได้
  - ฉ. โอกาสที่ชาวเขาจะถูกรถชนบนทางม้าลายมีน้อยกว่าการข้ามทางที่อื่น ๆ

การตอบแบบสอบถาม ให้ผู้ตอบอ่านข้อความในแบบสอบถามทีละข้อ แล้วหยุดคิด ถึงเหตุผลว่า ถ้าเป็นตัวผู้ตอบเอง จะกระทำหรือไม่กระทำเช่นนั้นเพราะเหตุใด ใค้คำตอบ แล้วให้พิจารณาตัวเลือกรวมมีอยู่ 6 ข้อ ว่าข้อใดตรงหรือใกล้เคียงกับเหตุผลที่ผู้ตอบคิดไว้มากที่สุด ให้กาเครื่องหมายถูก (✓) ลงหน้าข้อนั้น ๆ

การตรวจให้คะแนน ให้คะแนนตามคำตอบที่กลุ่มตัวอย่างเลือก ถ้าเลือกคำตอบ ที่แสดงเหตุผลเชิงจริยธรรมชั้นต่ำสุดได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นทีละ 1 คะแนนตามลำดับ จนถึงคำตอบที่แสดงเหตุผลเชิงจริยธรรมชั้นสูงสุดได้ 6 คะแนน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจะได้ คะแนนชอละ 1 - 6 คะแนน

คุณภาพของแบบสอบถาม แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 10 ข้อ ซึ่งเดิมมีค่าความเชื่อมั่น .77 ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบคุณภาพอีกครั้ง ได้ค่าความเชื่อมั่นสูงปานกลาง คือ  $r_{tt} = .59$

## 2. แบบสอบถามความเกรงใจ

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวัดความเกรงใจของประสิทธิ์ บัวคลี่ (2514) มีจำนวน 45 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ตามบทบาทหรือฐานะของบุคคล ได้คุณลักษณะความเกรงใจ 5 ประการ คือ คุณลักษณะทางค่านิยม คุณลักษณะทางอารมณ์ คุณลักษณะทางบุคคลสัมพันธ์ คุณลักษณะทางคุณภาพแห่งตนและผู้อื่น และคุณลักษณะทางบทบาทสัมพันธ์

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นข้อความซึ่งแทนพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นในฐานะต่าง ๆ กัน คือ ในฐานะที่นักเรียนเป็นศิษย์กับครูอาจารย์ ในฐานะที่นักเรียนเป็นเพื่อนกับเพื่อนที่สนิทสนม ในฐานะที่นักเรียนเป็นบุตรกับบิดามารดา ในฐานะที่ตัวนักเรียนกับผู้มีบุญคุณที่สนิทสนม และในฐานะที่นักเรียนเป็นรุ่นพี่กับเด็กที่อายุน้อย ข้อความที่ถามเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก และความคิดเห็นในการปฏิบัติ เรื่องใดเรื่องหนึ่งตามบทบาท และสถานการณ์ที่อาจพบได้ในชีวิตประจำวัน เช่น

ก. ในฐานะที่นักเรียนเป็นศิษย์กับครูอาจารย์

- ขอยืมเงินหรือสิ่งของ

ฯลฯ

ข. ในฐานะที่นักเรียนเป็นเพื่อนกับเพื่อนที่สนิทสนม

- ขอความช่วยเหลือ

ฯลฯ

ค. ในฐานะที่นักเรียนเป็นบุตรกับบิดามารดา

- นอนตื่นสาย

ฯลฯ

- ง. ในฐานะตัวนักเรียนกับผู้มีบุคลิกที่สนิทสนม  
 - ปรับทุกขด้วย

ฯลฯ

- จ. ในฐานะนักเรียนเป็นรุ่นพี่กับเด็กรุ่นน้อง  
 - ระบายขณะที่เขากำลังนอนหลับ

ฯลฯ

การตอบแบบสอบถาม ให้ผู้ตอบอ่านข้อความในแบบสอบถามทีละข้อ แล้วพิจารณาว่า ตนมีความรู้สึก และ ความคิดเห็น ในการปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างไร ตามบทบาทและสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน แล้วทำเครื่องหมายวงกลม (○) รอบตัวเลข ในมาตราส่วนซึ่งมีอยู่ท้ายข้อความนั้น ๆ ซึ่งให้ไว้เป็นแบบ Role Differential Scale เช่น

0. ในฐานะที่นักเรียนเป็นศิษย์กับครูอาจารย์

- ชอบยืมเงินหรือสิ่งของ ของยืม 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ชอบยืม

การตรวจให้คะแนน เป็นการให้คะแนนแบบ Role Differential Scale สำหรับข้อความใดที่ตอบรับแสดงถึงความไม่เกรงใจ ถ้าผู้ตอบทำเครื่องหมายวงกลมรอบหมายเลข 3 ให้ 1 คะแนน วงกลมหมายเลข 2 ให้ 2 คะแนน และวงกลมรอบ 1, 0, -1, -2, -3 ให้คะแนน 3, 4, 5, 6 และ 7 คะแนน ตามลำดับ แต่ถ้าข้อความใดที่การตอบรับแสดงถึงความเกรงใจ ให้คะแนนตรงข้ามกับแบบแรกคือ ถ้าผู้ตอบวงกลมรอบหมายเลข 3 ให้ 7 คะแนน หมายเลข 2 ให้ 6 คะแนน และวงกลมรอบ 1, 0, -1, -2, -3 ให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 คะแนนตามลำดับ ฉะนั้นผู้ที่ได้คะแนนมากแสดงว่ามีความเกรงใจสูง ได้คะแนนน้อยแสดงว่ามีความเกรงใจต่ำ

คุณภาพของแบบสอบถาม ประสิทธิภาพ บัณฑิต ได้หาความเชื่อมั่นโดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split half) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.7842 (N = 416) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดน้อยใน

จำนวน 100 คน นำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธี Coefficient alpha ( $\alpha$ ) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.8240

สำหรับค่าความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง ประสิทธิภาพ บัณฑิต ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างการตอบแบบ Role Differential Scale กับแบบสอบถามวัดไมตรีสัมพันธ์ สัมฤทธิ์สัมพันธ์ที่มีค่าความเชื่อมั่นค่อนข้างสูง ( $r_{tt} = 0.8745$ ) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.7165

3. แบบสอบถามวัดความภาคภูมิใจในตนเอง

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามวัดการประมาณค่าตนเองของเปรมจิต ทศตะ และแบบสอบถามวัดความภาคภูมิใจในตนเองของนิพนธ์ แจ่มเอี่ยม ซึ่งได้สร้างตามแนวของคูเปอร์ สมิธ โดยปรับปรุงข้อคำถามใหม่ให้เหมาะสม ได้แบบสอบถามทั้งหมด 58 ข้อ นำไปทดลองใช้และเลือกข้อที่มีคุณภาพสูงไว้ใช้ ได้จำนวน 44 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบ Rating Scale ข้อความใช้ข้อความที่แทนพฤติกรรมของคนที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง ทั้งทางบวกและลบ เพื่อใช้แทนพฤติกรรมของคนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงและต่ำ เพื่อนำไปให้บุคคลประเมินตนเองว่า มีพฤติกรรมนั้นมากน้อยเพียงไร ตัวอย่างเช่น

ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0. ข้าพเจ้าเป็นคนมีความมั่นใจในตนเอง		✓			
00. ข้าพเจ้าเห็นว่า เป็นเรื่องหนักมาก ถาต้องออกไปพูดหน้าชั้น				✓	

การตรวจให้คะแนน ข้อความที่สร้างขึ้นมี 2 ลักษณะ คือ ข้อความที่แสดงว่า บุคคลมีพฤติกรรมตรงตามข้อความนั้น แสดงว่า เป็นพฤติกรรมด้านความภาคภูมิใจในตนเอง สูง ให้ 4 คะแนน เมื่อกาเครื่องหมายถูก (✓) ตรงช่องจริงมากที่สุด และให้ 3, 2, 1 และ 0 คะแนน เมื่อกาช่องจริงมาก จริงครึ่งหนึ่ง จริงน้อย และไม่จริงเลยตามลำดับ ในทางตรงข้าม ถ้าบุคคลใดมีพฤติกรรมตามข้อความที่แสดงว่ามีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ก็ให้คะแนนตรงข้ามกับแบบแรก คือให้ 0, 1, 2, 3 และ 4 คะแนน ตามลำดับ เมื่อกาช่อง จริงมากที่สุด จริงมาก จริงครึ่งหนึ่ง จริงน้อย และไม่จริงเลย ตามลำดับ

คุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน 58 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดน้อยใน ปีการศึกษา 2522 จำนวน 100 คน แลวนำมาหาคุณภาพดังนี้

ก. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง และกลุ่มที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ t - test แล้วเลือกเอาเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง ไว้ จำนวน 44 ข้อ

ข. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม หลังจากเลือกข้อที่มีคุณภาพสูงได้แล้ว นำมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิธี Coefficient alpha ( $\infty$ ) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.9014

#### 4. แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน

เป็นแบบสอบถามที่ได้จากเกณฑ์การตัดสินพฤติกรรมของเด็ก ของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นหาเรื่อง เด็กและพระราชบัญญัติควบคุมความประพฤติ เด็กและนักเรียน คังตัวอย่าง



พฤติกรรม	ไม่มีเลย	มีบ้าง	มีบ่อย ๆ
0. แต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียน		✓	
00. ซากโรงเรียนโดยไม้ค้ำหรือแจ่งเสาเหตุให้ทางโรงเรียนทราบ			✓

การตอบแบบสอบถาม ให้อาจารย์ประจำชั้น พิจารณานักเรียนทุกคนว่ามีพฤติกรรมดังกล่าวมากน้อยเพียงไร โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตลอดระยะเวลาที่ได้อยู่ด้วยกัน

การตรวจให้คะแนน ผู้วิจัยกำหนดให้ 0 คะแนน สำหรับพฤติกรรมที่อาจารย์ประเมินว่าไม่มีเลย 1 คะแนนสำหรับพฤติกรรมที่ได้รับการประเมินว่ามีบ้าง และ 2 คะแนน สำหรับพฤติกรรมที่ได้รับการประเมินว่ามีบ่อย ๆ ช่วงคะแนนทั้งหมดจะมีตั้งแต่ 0 ถึง 24 คะแนน นำคะแนนพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างทุกคนมาเรียงจากสูงไปต่ำ ตัด 10% บน ล่าง จะได้กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสียและนิยามตามต้องการ

#### การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล \*

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปติดต่อกับผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งนำแบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนไปมอบให้อาจารย์ประจำชั้น และนัดหมายวันให้นักเรียนทำแบบสอบถาม
- นำแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ ไปให้นักเรียนทำด้วยตัวเอง ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง
- รับแบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนจากอาจารย์ประจำชั้นคืน ในวันที่ให้นักเรียนทำแบบสอบถาม

4. ตรวจสอบให้คะแนนจากแบบประเมินพฤติกรรมของอาจารย์ประจำชั้น เรียงตามลำดับจากน้อยไปหามาก ตัด 10% บน ล่าง เพื่อหากลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน

5. กัดเลือกแบบสอบถามของนักเรียนเอาไว้ เฉพาะกลุ่มที่มีคะแนนพฤติกรรมในช่วงที่ต้องการ ได้นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ 100 คน และนิมาน 100 คน

6. ตรวจสอบให้คะแนน นำมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### 1. การหาค่าสถิติมูลฐาน

1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

1.2 หาค่าความแปรปรวน (Variance)

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา โดยวิธี Coefficient alpha

3. ทดสอบความแตกต่างของตัวแปร 2 กลุ่ม ใช้ t - test

4. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ใช้ Product Moment Correlation

5. ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

#### 1. การหาค่าสถิติมูลฐาน

1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ

2522 : 51)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ  $\bar{X}$  แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$  แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$N$  แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

1.2 หาค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตร (Ferguson. 1966 :

67)

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ  $s^2$  แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง  
 $\sum X^2$  แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง  
 $(\sum X)^2$  แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง  
 $N$  แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธี Coefficient alpha ( $\infty$ )

(Cronbach. 1972 : 126)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_1^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ  $r_{tt}$  แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม  
 $n$  แทน จำนวนข้อ  
 $\sum S_1^2$  แทน ผลรวมของความแปรปรวนรายข้อ  
 $S_t^2$  แทน ความแปรปรวนรวม

3. ทดสอบความแตกต่างของตัวแปร 2 กลุ่ม โดยใช้ t - test สูตร

(Edward. 1968 : 104)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ  $t$  แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน  $t$  - distribution  
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$  แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ  
 $S_1^2, S_2^2$  แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2  
 ตามลำดับ  
 $n_1, n_2$  แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

4. หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ใช้ Product Moment Correlation สูตร (ลัวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2522 : 168)

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\{N \sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N \sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ  $r$  แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนชุด  $X$  และ  $Y$

$\sum X$  แทน ผลรวมของคะแนนดิบ  $X$

$\sum X^2$  แทน ผลรวมของคะแนนดิบ  $X$  แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum Y$  แทน ผลรวมของคะแนนดิบ  $Y$

$\sum Y^2$  แทน ผลรวมของคะแนนดิบ  $Y$  แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum XY$  แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ  $X$  และ  $Y$  คูณกัน  
 แต่ละคู่

$N$  แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

6. ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ( $r$ ) ใช้สูตร (ลัวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2522 : 226)

$$t = r \sqrt{\frac{N - 2}{1 - r^2}}$$

เมื่อ  $t$  แทน ค่าจาก  $t$  - distribution  
 $r$  แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์  
 $N$  แทน จำนวนคน  
 $df = N - 2$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
$S^2$	แทน ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน ค่าสถิติที่พิจารณาใน t - distribution
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
df	แทน Degree of freedom

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์และแปลผลในการวิจัยครั้งนี้ จะเสนอเป็นตอน ๆ รวม 4 ตอน  
คือ

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจ  
ในตนเอง ระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจ  
ในตนเอง ระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน จำแนกตามเพศ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความ  
ภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความ  
ภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจ  
ในตนเอง ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน

ตาราง 3 การเปรียบเทียบจริยธรรมระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน  
(กลุ่มรวม)

ตัวแปร	กลุ่มนักเรียน	N	$\bar{X}$	$S^2$	t
จริยธรรม	นิเสธ	100	38.9100	60.9918	6.5443**
	นิมาน	100	44.1800	38.5531	

(\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01)

ผลจากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของจริยธรรมของนักเรียน  
ที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ  
ทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน สูงกว่า  
ค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ แสดงว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิง  
นิมานมีจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ

ตาราง 4 การเปรียบเทียบความเกรงใจ ระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และ  
นิมาน (กลุ่มรวม)

ตัวแปร	กลุ่มนักเรียน	N	$\bar{X}$	$S^2$	t
ความเกรงใจ	นิเสธ	100	184.6100	720.3817	3.0044**
	นิมาน	100	195.0500	487.1388	

( \*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 )

ผลจากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของความเกรงใจ ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ แสดงว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานมีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ



ตาราง 5 การเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิง  
 นิเสธ และนิมาน (กลุ่มรวม)

ตัวแปร	กลุ่มนักเรียน	N	$\bar{X}$	$S^2$	t
ความภาคภูมิใจ ในตนเอง	นิเสธ	100	108.3400	354.7721	2.9318**
	นิมาน	100	115.7000	275.4848	

(\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01)

ผลจากราย 5 แสดงให้เห็นว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของความภาคภูมิใจในตนเอง  
 ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน แตกต่างกันอย่าง  
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน  
 สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ แสดงว่านักเรียนที่มีพฤติกรรม  
 เชิงนิมานมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ

ผลจากราย 3 - 5 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ  
 มีจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง แตกต่างจากนักเรียนที่มีพฤติกรรม  
 เชิงนิมานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจ  
ในตนเอง ระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน จำแนกตามเพศ

ตาราง 6 การเปรียบเทียบจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และ  
นิมาน

ตัวแปร	พฤติกรรม	N	$\bar{X}$	$S^2$	t
จริยธรรม	นิเสธ	58	38.9310	65.6793	4.1254**
	นิมาน	50	44.2600	26.8085	

(\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01)

ผลจากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าค่าคะแนนเฉลี่ย ของจริยธรรมของนักเรียนชาย  
ที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ  
ทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานสูงกว่า  
ค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ แสดงว่านักเรียนชายที่มีพฤติกรรม  
เชิงนิมานมีจริยธรรมสูงกว่านักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ

ตาราง 7 การเปรียบเทียบความเกรงใจระหว่างนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ  
และนิมาน

ตัวแปร	พฤติกรรม	N	$\bar{X}$	$S^2$	t
ความเกรงใจ	นิเสธ	58	175.5172	493.4822	2.7471**
	นิมาน	50	186.9400	439.0780	

( \*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 )

ผลจากราย 7 แสดงให้เห็นว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความภาคภูมิใจในตนเอง  
ของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน แตกต่าง  
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรม  
เชิงนิมานสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ แสดงว่านักเรียน  
ชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ

ตาราง 8 การเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองระหว่างนักเรียนชายที่มีพฤติกรรม  
เชิงนิเสธ และนิมาน

ตัวแปร	พฤติกรรม	N	$\bar{X}$	$S^2$	t
ความภาคภูมิใจ ในตนเอง	นิเสธ	58	110.7414	266.6162	* 2.2706
	นิมาน	50	117.2600	182.2371	

(\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05)

ผลจากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความภาคภูมิใจในตนเอง  
ของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน แตกต่าง  
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชายที่พฤติกรรม  
เชิงนิมานสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ แสดงว่านักเรียน  
ชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิง  
นิเสธ

ผลจากตาราง 6 - 8 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ  
มีจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง แตกต่างจากนักเรียนชายที่มี  
พฤติกรรมเชิงนิมาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ  
สมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 9 การเปรียบเทียบจริยธรรม ระหว่างนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และ  
นิมาน

ตัวแปร	พฤติกรรม	N	$\bar{X}$	$S^2$	t
จริยธรรม	นิเสธ	42	38.8809	55.9610	3.4018**
	นิมาน	50	44.1000	51.0714	

(\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01)

ผลจากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของจริยธรรมของนักเรียนหญิง ที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ แสดงว่า นักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีจริยธรรมสูงกว่านักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ

ตาราง 10 การเปรียบเทียบ ความเกรงใจ ระหว่างนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ  
และนิมาน

ตัวแปร	พฤติกรรม	N	$\bar{X}$	$S^2$	t
ความเกรงใจ	นิเสธ	42	197.1667	774.9228	1.1606
	นิมาน	50	203.1600	410.9127	

ผลจากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความเกรงใจของนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ ต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานมีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเอง ระหว่างนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรม  
เซ็งนิเสธ และนิมาน

ตัวแปร	พฤติกรรม	N	$\bar{X}$	S <sup>2</sup>	t
ความภาคภูมิใจ ในตนเอง	นิเสธ	42	105.0238	466.5604	2.1197*
	นิมาน	50	114.1400	369.3822	

(\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05)

ผลจากรายการ 11 แสดงให้เห็นว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเซ็งนิเสธ และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเซ็งนิมานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเซ็งนิมาน สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเซ็งนิเสธ แสดงว่านักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเซ็งนิมานมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเซ็งนิเสธ

ผลจากรายการ 9 - 11 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเซ็งนิเสธ มีจริยธรรมและความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ส่วนความเกรงใจไม่แตกต่างกัน ขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 12 การเปรียบเทียบจริยธรรม ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มี  
พฤติกรรมเชิงนิเสธ

ตัวแปร	เพศ	N	$\bar{X}$	$S^2$	t
จริยธรรม	ชาย	58	38.6567	65.6793	0.0319
	หญิง	42	38.8609	55.9610	

ผลจากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของจริยธรรมของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน



ตาราง 13 การเปรียบเทียบความเกรงใจ ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มี  
พฤติกรรมเชิงนิเสธ

ตัวแปร	เพศ	N	$\bar{X}$	$S^2$	t
ความเกรงใจ	ชาย	58	175.5172	493.4822	4.1696**
	หญิง	42	197.1667	774.9228	

( \*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 )

ผลจากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของความเกรงใจของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ แสดงว่านักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองระหว่างนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสธ

ตัวแปร	เพศ	N	$\bar{X}$	$S^2$	t
ความภาคภูมิใจในตนเอง	ชาย	58	110.7414	266.6162	1.4427
	หญิง	42	105.0238	466.5604	

ผลจากรายการ 14 แสดงให้เห็นว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนหญิง ที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสธ ต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสธ เมื่อทดสอบนัยสำคัญแล้วปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสธ และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสธ มีความภาคภูมิใจในตนเองไม่แตกต่างกัน

ผลจากรายการ 12 - 14 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสธ และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสธ มีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน แต่มีความเกรงใจแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ส่วนความภาคภูมิใจในตนเองไม่แตกต่างกัน ขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 15 การเปรียบเทียบจริยธรรม ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มี  
พฤติกรรมเชิงนิมาน

ตัวแปร	เพศ	N	$\bar{X}$	$S^2$	t
จริยธรรม	ชาย	50	44.2600	26.8086	0.1282
	หญิง	50	44.1000	51.0714	

ผลจากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของจริยธรรมของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานมีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความเกรงใจ ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน

ตัวแปร	เพศ	N	$\bar{X}$	$S^2$	t
ความเกรงใจ	ชาย	50	186.9400	439.0780	3.9340**
	หญิง	50	203.1600	410.9127	

(\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01)

ผลจากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความเกรงใจของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน แสดงว่านักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองระหว่างนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน

ตัวแปร	เพศ	N	$\bar{X}$	$S^2$	t
ความภาคภูมิใจในตนเอง	ชาย	50	117.2600	182.2371	0.9398
	หญิง	50	114.1400	369.3882	

ผลจากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน ต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีความภาคภูมิใจในตนเองไม่แตกต่างกัน

ผลจากตาราง 15 - 17 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน แต่มีความเกรงใจแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ส่วนความภาคภูมิใจในตนเองไม่แตกต่างกัน ขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง จริยธรรม ความเกรงใจ และ ความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ

ตาราง 18 ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ

นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ (N = 100)	r
ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับความเกรงใจ	0.1680
ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับความภาคภูมิใจในตนเอง	0.0197
ความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจกับความภาคภูมิใจในตนเอง	-0.2216*

(\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05)

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า จริยธรรมกับความเกรงใจ และจริยธรรมกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ( $r = 0.1680$  และ  $0.0197$ ) นั่นคือ ในกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธนั้น จริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กับความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจกับความภาคภูมิใจในตนเองนั้น ปรากฏว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ ความเกรงใจมีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $r = -0.2216$ ) แสดงว่า ถ้าเด็กมีความเกรงใจสูง จะมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ และถ้าเด็กมีความเกรงใจต่ำ จะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูง

ผลการวิเคราะห์นี้ขัดแย้งกับสมมติฐาน ยกเว้นความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจกับความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน

ตาราง 19 ความสัมพันธ์ระหว่าง จริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน

นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน (N = 100)	r
ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับความเกรงใจ	0.2430*
ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับความภาคภูมิใจในตนเอง	0.0536
ความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจกับความภาคภูมิใจในตนเอง	-0.2150*

(\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05)

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า จริยธรรมกับความเกรงใจของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานมีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $r = 0.2430$ ) แสดงว่าเด็กที่มีความเกรงใจสูงจะมีจริยธรรมสูง และเด็กที่มีความเกรงใจต่ำจะมีจริยธรรมต่ำด้วย ส่วนจริยธรรมกับความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานนั้น พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ( $r = 0.0536$ ) แสดงว่าจริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเอง

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจกับความภาคภูมิใจในตนเองนั้น ปรากฏว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน ความเกรงใจมีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $r = -0.215$ ) แสดงว่าเด็กที่มีความเกรงใจสูง จะมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ และเด็กที่มีความเกรงใจต่ำ จะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูง

ผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับสมมติฐาน ยกเว้นความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม  
กับความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้



สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างในเรื่อง จริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิง นิเสธและนิมาน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และ ความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชายหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2523 จำนวน 200 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ 100 คน เป็นชาย 58 คน หญิง 42 คน และนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน 100 คน เป็นชาย 50 คน หญิง 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามการวัดจริยธรรม ของสุเชษฐ มาเหรัมย์ (สุเชษฐ มาเหรัมย์ 25-19)
2. แบบสอบถามวัดความเกรงใจ ของประสิทธิ์ บัวคลี่ (ประสิทธิ์-บัวคลี่ 25-14)
3. แบบสอบถามวัดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของเปรมจิต ทศตะ และนิพนธ์ แจ้งเอี่ยม (เปรมจิต-ทศตะ-และ-นิพนธ์ แจ้งเอี่ยม 25 16, 25 19)
4. แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. หาค่าสถิติมูลฐาน คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความแปรปรวน (Variance)
2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน นักเรียนชายและนักเรียนหญิง โดยใช้  $t$  - test
3. หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง จริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง โดยใช้ Product Moment Correlation
4. ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างในเรื่องจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน
  - ก. ความแตกต่างด้านจริยธรรม ปรากฏผลดังนี้ คือ
    1. นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีจริยธรรมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ( $t = 6.5443$ )
    2. นักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน มีจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ( $t = 4.1254$ )
    3. นักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน มีจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ( $t = 3.4018$ )
    4. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ( $t = 0.0319$ )

5. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ( $t = 0.1282$ )

ข. ความแตกต่างด้านความเกรงใจ ปรากฏผลดังนี้คือ

1. นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีความเกรงใจแตกต่างจากนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ( $t = 3.0044$ )

2. นักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ( $t = 2.7471$ )

3. นักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ( $t = 1.1606$ )

4. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ( $t = 4.1696$ )

5. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ( $t = 3.9340$ )

ค. ความแตกต่างด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ปรากฏผลดังนี้คือ

1. นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างจากนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ( $t = 2.9318$ )

2. นักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน มีความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ( $t = 2.2706$ )

3. นักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน มีความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $t = 2.1197$ )

4. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีความภาคภูมิใจในตนเอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ( $t = 1.4427$ )

5. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $t = 0.9398$ )

2. ผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน

ก. ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ พบว่า

1. จริยธรรมและความเกรงใจของนักเรียน ที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ( $r = 0.1680$ )

2. จริยธรรมและความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ( $r = 0.1197$ )

3. ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธสัมพันธ์กันทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $r = -0.2216$ )

ข. ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน พบว่า

1. จริยธรรมและความเกรงใจของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน สัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $r = 0.2430$ )

2. จริยธรรมและความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน ไม่มีความสัมพันธ์กัน ( $r = 0.0536$ )

3. ความเกรงใจและความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานสัมพันธ์กันทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $r = -0.2150$ )

### อภิปรายผล

1. การเปรียบเทียบจริยธรรมระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน

นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีจริยธรรมแตกต่าง จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

( $t = 6.5443$ ) และเมื่อเปรียบเทียบแต่ละเพศจะพบว่า นักเรียนชายที่มีพฤติกรรม เชิงนิเสธและนิมาน มีจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

( $t = 4.1254$ ) ในทำนองเดียวกันกับกลุ่มนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน มีจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ( $t = 3.4018$ ) เช่นกัน

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยพบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีจริยธรรมสูงกว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธทุกกลุ่ม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานและการศึกษา ของโคลแมน (Coville and others, 1960 : 128 - 129 citing Coleman.)

มีสรุปลักษณะของเด็กที่ประพฤติดีกับสังคมไว้ว่า "เด็กที่ประพฤติดีกับสังคม ไม่สามารถ

เข้าใจ และรับค่านิยมทางจริยธรรมได้ พัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความรู้สึก รับผิดชอบ

ไม่ไคร่ระดับกัน แะระดับสติปัญญาจะอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง หรือสูงกว่า แต่ในทางจริยธรรม

มักอยู่ในระดับต่ำ" ส่วนการศึกษาของไฮแอท (Hiett, 1977 : 4047 -A) พบว่า

เด็กที่ไม่มีปัญหาทางความประพฤติ ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่สูงกว่า เด็กมีปัญหา

ทางความประพฤติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการศึกษาของมิลเลอร์ ซุมอฟ และ

สตีเฟนส์ (วีรัช จายณนอม 2520 : 31 อ้างอิงจาก Miller, Sumoff and

Stephens) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบทักษะ การให้เหตุผลจากการทดสอบงานตามทฤษฎี

ของเพียเจท์ กับการตัดสินใจด้านจริยธรรม ระหว่างเด็กที่อยู่ในสถานกักกันกับเด็กเรียนเช้า

และเด็กปกติ พบว่า เด็กที่อยู่ในสถานกักกัน เด็กเรียนเช้า มีพัฒนาการทางทักษะและการ

ให้เหตุผลต่ำกว่าเด็กปกติ

การที่กลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่ากลุ่ม นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธนั้น น่าจะเป็นเพราะว่าเด็กทั้งสองกลุ่มนี้ได้รับการอบรม เลี้ยงดูในเบื้องต้นแตกต่างกัน ซึ่งจากการศึกษาของซิมมอนด์ (จنگกล ทรัพย์สมบูรณ์ 2516 : 30 อ้างอิงจาก Symmond) พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมรับจะมีพฤติกรรม

มรดกของพ่อ

เป็นที่ยอมรับของสังคม ส่วนเด็กที่ถูกทอดทิ้งจะมีพฤติกรรมไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมและมีแนวโน้มที่จะเป็นอาชญากร และเป็นเด็กที่มีปัญหาในโรงเรียน จะเห็นได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูมีส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งมีผลเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กด้วย จากการศึกษาของแอลสเตอร์ (Alster, 1974 : 542 - A) พบว่า ครอบครัวที่สมบูรณ์ มีอิทธิพลต่อสภาวะขั้นสูงทางจริยธรรมของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพาริก (Parikh, 1975 : 3160 - A) ที่พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นไปตามอายุมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และที่สำคัญครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กด้วย ส่วนการศึกษาของดวงเดือน พันธุมนาวิ และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก (ดวงเดือน พันธุมนาวิ และ เพ็ญแข ประจันปัจฉนิก 2520 : 5 - 7) ได้กล่าวถึงผลของการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อจริยธรรมของเด็กว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน กับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล จะมีผลทำให้เด็กเป็นพลเมืองดี มีความซื่อสัตย์ มีวินัย และความรับผิดชอบ ไม่ก้าวร้าว เคารพกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม และกฎหมายบ้านเมือง ตลอดจนมีจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตสูงด้วย จากเหตุผลเหล่านี้ทำให้เห็นว่า การที่เด็กที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสียและนิมานมีจริยธรรมแตกต่างกันนั้น สาเหตุใหญ่เนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูในเบื้องต้นนั่นเอง

ส่วนความแตกต่างระหว่างเพศ กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม จากการศึกษาพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในแต่ละกลุ่ม มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน (กลุ่มนี้เสีย  $t = 0.0319$ , กลุ่มนิมาน  $t = 0.1282$ ) และสอดคล้องกับการศึกษาของโรสเบอร์ก (Rosebrough, 1976 : 2622 - A) และ ซาปิรา (Shapira, 1976 : 19 - 26) ที่ว่า เด็กชายและเด็กหญิงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน และการศึกษาในประเทศไทยของดวงเดือน พันธุมนาวิ และ เพ็ญแข ประจันปัจฉนิก (2520) วิรัช จาบทนอม (2520) และ วิเชียร ทองบุษ (2521) ก็พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ในกรณีที่พิจารณาข้ามกลุ่ม การวิจัยครั้งนี้จะพบความแตกต่างระหว่างเพศในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม คือ เมื่อพิจารณานักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ กับนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน กับนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (หญิงนิเสธ ชายนิมาน  $t = 3.9351$ , หญิงนิมาน ชายนิเสธ  $t = 3.5235$ ) นั่นคือ นักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ การค้นพบนี้ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมมีอิทธิพลต่อจริยธรรมมากกว่าเพศ

2. การเปรียบเทียบความเกรงใจระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน

นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีความเกรงใจแตกต่างจากนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ( $t = 3.0044$ ) และนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ( $t = 2.7471$ ) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ( $t = 1.1606$ ) ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานทั้งหมด และนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธทั้งหมด และนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยของสุจินต์ ปรีชาสามารถ (สุจินต์ ปรีชาสามารถ 2514 : 74 - 75) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ประพฤติลอยตามสังคม และประพฤติขัดกับสังคมมีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน และนักเรียนชายที่ประพฤติขัดกับสังคม มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนชาย

และนักเรียนหญิงที่ประพฤติคล้อยตามสังคม และนักเรียนหญิงที่ประพฤติขัดกับสังคม ทั้งนี้ อาจจะเป็น เพราะการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันก็ได้ โดยที่กลุ่มตัวอย่างของ สุจินต์ ได้มาจากการให้ครูประจำชั้นและครูแนะแนวคัดเลือกเด็กเฉพาะกลุ่มที่ต้องการ แต่ของผู้วิจัยได้มาจากการให้ครูประจำชั้นประเมินพฤติกรรมของนักเรียนทุกคน ในจำนวน 1006 คน และคัดเลือกเฉพาะคะแนนสูงสุด และต่ำสุด 10% เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนการทำแบบสอบถามนั้นให้นักเรียนที่ได้รับการประเมินพฤติกรรมทุกคนทำแบบสอบถาม ซึ่งวิธีการนี้น่าจะขจัดปัญหาเกี่ยวกับความคลาดเคลื่อนของการตอบแบบสอบถาม อันเนื่องมาจากสภาพอารมณ์ของเด็กได้ดีกว่า

จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานมีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ น่าจะอธิบายได้ว่า บุคคลที่มีความเกรงใจมาก มักจะแสดงพฤติกรรมไม่ก้าวร้าว มีอารมณ์เย็น มีความสงบเรียบร้อย ไม่กล้าขัดแย้งผู้อื่น ยอมกระทำตามคำสั่งของผู้อื่น ทั้ง ๆ ที่ไม่ตรงกับความต้องการของตน เพื่อหลีกเลี่ยงการโต้แย้งหรือขัดแย้งกับผู้อื่น และเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม (วิราพร เทพวีระพงศ์ 2514 : 183) ส่วนนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธนั้น มีความเกรงใจต่ำกว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน อาจเป็นเพราะนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธนั้น ยึดถือความคิดของตนเองเป็นหลัก เป็นใหญ่ มีการแสดงออกทางสังคมมาก คือ ดึง ท้าทาย ชอบวางอำนาจ มีความรู้สึกต่อต้าน ชอบทำลาย ใจเร็ว ไร้เรื่อ สบถส่นาน และแสดงตัว มีการควบคุมตนเองต่ำ ไม่ยอมคน มีความคิดและพฤติกรรมต่ำ ความร่วมมือน้อย ไม่เกรงกลัวต่อความล้มเหลวและความพ่ายแพ้ (Conger, 1966 : 7 citing Glueck & Glueck.) ภัทรา นิคมานนท์ (ภัทรา นิคมานนท์ 2517 : 58) กล่าวว่า คนที่มีความเกรงใจต่ำ ย่อมมีโอกาที่จะตามใจตนเองได้มาก โอกาสที่จะผิดศีลธรรมย่อมเกิดขึ้นได้ง่าย นอกจากนี้ ปราชญาลภ์ กัณหเนตร (ปราชญาลภ์ กัณหเนตร 2515 : 57 - 61) ยังศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมตำหนิบุคคลอื่น และแก้ปัญหาที่บุคคลอื่น มักจะมีความเกรงใจน้อย ซึ่งลักษณะหาเหตุผลเข้าข้างตัวเอง กล่าวโทษคนอื่นเมื่อเกิดความสำนึกผิดก็เป็นลักษณะหนึ่งของผู้ที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ



เมื่อพิจารณาถึงความเกรงใจกับความแตกต่างระหว่างเพศ พบว่า นักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ กับนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน กับนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ( $t = 4.1696, 3.9340$ ) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนหญิงมีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนชาย และยังพบอีกว่านักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีแนวโน้มที่จะมีความเกรงใจสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทุกกลุ่ม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ วิราพร เทพวีระพงศ์ (2514) ปราชญ์ลาภ กัณฑ์เนตร (2515) บุษงา วชิระศักดิ์มงคล (2516) และ สุรียง อัยรักษ์ (2517) ที่พบว่า เพศหญิงมีความเกรงใจสูงกว่าเพศชาย ซึ่งปรากฏการณ์เช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะในแต่ละสังคม จะมีการกำหนดแบบแผนของพฤติกรรมระหว่างเพศชายและหญิงไว้ไม่เหมือนกัน เช่น ชวนวิวกินข้างเผ่า อบรมให้เพศหญิงมีลักษณะอ่อนโยน และยอมตามผู้อื่น ซึ่งตรงข้ามกับเพศชาย คือ เพศชายจะต้องมีลักษณะเข้มแข็งและต่อสู้ สำหรับในประเทศไทยนั้น ถึงแม้ว่าสังคมจะเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าอย่างมากมาย จนเพศหญิงมีสิทธิและโอกาสเท่าเทียมเพศชายในด้านสำคัญ ๆ เช่น การศึกษา การประกอบอาชีพ และสังคม กระนั้นก็ตามสังคมไทยยังนิยมและยึดถือหลักว่า เพศหญิงต้องเป็น "ช้างเท้าหลัง" หรือผู้ตาม ในขณะที่เพศชายต้องเป็นผู้นำ (นิพนธ์ยาน 2520 : 186) ในการอบรมสั่งสอน เพศหญิงมักจะได้รับการอบรมสั่งสอนให้เป็นคนสุภาพ เรียบร้อย สงบเสงี่ยมเจียมตัว ประพฤติปฏิบัติตามกรอบประเพณีอันดีงาม อยู่เสมอ เพศหญิงเป็นเพศที่ยอมตามสังคมมากกว่าเพศชาย ปราชญ์ลาภ กัณฑ์เนตร (2515) พบว่า เพศชายมีทัศนคติในทางบวกต่อพฤติกรรมตำหนิบุคคลอื่น หรือพฤติกรรมแก้ปัญหาที่บุคคลอื่นมากกว่าเพศหญิง หรืออีกนัยหนึ่ง มีความก้าวร้าวมากกว่าเพศหญิงนั่นเอง และความก้าวร้าวนี้เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเกรงใจน้อย (วิราพร เทพวีระพงศ์ 2514 : 79) และจากการศึกษาของวิรุทธ วิเชียรโชติ (วิรุทธ วิเชียรโชติ ม.ป.ท. : 114)

พบว่า การยอมรับเลี้ยงดูแบบวัฒนธรรมไทย เพศหญิงได้รับการยอมรับเรื่องกิริยามารยาทมากกว่าเพศชาย จึงทำให้เพศหญิงมีความเกรงใจมากกว่าเพศชาย ข้อเท็จจริงเหล่านี้พอจะยืนยันได้ว่า ความเกรงใจนี้เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับบทบาทของเพศหญิงในสังคมไทย ทั้งเด็กและผู้ใหญ่

จะเห็นได้ว่า ความเกรงใจเป็นตัวที่กำหนดพฤติกรรมของคนได้เช่นกัน ซึ่งจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนี้ เสถและนิมาน มีความเกรงใจแตกต่างกัน นอกจากนั้นยังพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความเกรงใจแตกต่างกัน อันเป็นผลมาจากการกำหนดบทบาทของเพศในสังคมหนึ่ง ๆ แตกต่างกันไป ส่วนเพศหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสถและนิมาน มีความเกรงใจไม่แตกต่างกันนั้น อาจจะเป็นเพราะผลของการยอมรับเลี้ยงดูซึ่งโดยพื้นฐานแล้ว เพศหญิงจะได้รับการอบรมให้เป็นคนเรียบร้อย ถึงแม้ว่าองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น สภาพของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม จะแตกต่างกันไป พ่อแม่ในสังคมไทยก็ยังยึดถือค่านิยมนี้ในการอบรมบุตรหญิงของตน จึงทำให้เพศหญิงซึ่งมีพฤติกรรมแตกต่างกัน มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน

### 3. การเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสถและนิมาน

นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสถ มีความภาคภูมิใจในตนเอง แตกต่างจากนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ( $t = 2.9318$ ) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสถ เมื่อจำแนกตามเพศพบว่า นักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสถ และนิมาน มีความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $t = 2.2706$ ) ในกลุ่มนักเรียนหญิงพบว่า นักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนี้เสถ และนิมาน มีความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $t = 2.1197$ ) เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ จากผลวิจัยนี้จึงกล่าวได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ เด็กที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธนั้น มักจะได้รับการปฏิบัติจากผู้อื่นรอบ ๆ ตัวในทางที่ไม่ดีนัก ได้รับการดูค้ำว่ากล่าว ตำหนิติเตียน การลงโทษทางกายและทางจิต จากครู ผู้ปกครอง รวมทั้งกลุ่มเพื่อนด้วย ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม มีการประมาทค่าตนเองต่ำ หรือมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ดังคำกล่าวของนักการศึกษา หลาย ๆ ท่าน (อ้างอิงจาก นิกา นิธยาน 2520 : 170) ที่ว่า การที่เด็กสามารถประเมินค่าตัวเองทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจได้ เนื่องมาจากเจตนาที่ดีที่ผู้อื่นมีต่อเขา โดยเฉพาะบุคคลที่มีความหมาย และสำคัญต่อชีวิตเขา เช่น บิดา มารดา ครู อาจารย์ เพื่อนฝูง ทั้งนี้หมายความว่า เด็กจะตัดสินใจคุณค่าของตนเองไปในทางที่ดีหรือไม่ดีอย่างไร นั้น ขึ้นอยู่กับการที่บุคคลอื่นปฏิบัติต่อเขา และประเมินค่าเขาอย่างไร นอกจากนี้ยังได้สรุปไว้ว่า บุคคลแต่ละคนเรียนรู้ที่จะประเมินค่าตนเอง จากการที่ได้เกี่ยวข้องกับสังคม และจากการที่ได้รับการยอมรับหรือไม่ยอมรับจากกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ตนอยู่

ในเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศนั้น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ กับนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน กับนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน มีความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ( $t = 1.4427, 0.9398$ ) ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐาน แสดงว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงในแต่ละกลุ่มมีความภาคภูมิใจในตนเองไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้จะเป็นเพราะโดยธรรมชาติแล้ว เพศชายและเพศหญิงจะมีลักษณะและบทบาทเฉพาะตัวของตน การประเมินค่าของตัวเองจะมีปริมาณมากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม และการปฏิบัติที่ตนได้รับจากสังคมที่ได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นจะเห็นว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ ซึ่งได้รับการปฏิบัติจากสังคมในลักษณะเดียวกัน จึงมีการประเมินค่าตน หรือมีความภาคภูมิใจในตนเองไม่แตกต่างกัน ในทำนองเดียวกับนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน ก็พบว่ามีความภาคภูมิใจ

ในตนเองไม่แตกต่างกัน ซึ่งก็น่าจะเนื่องจากเหตุผลดัง กล่าวเช่นเดียวกัน

4. การหาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับความเกรงใจของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน

การศึกษาในกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน พบว่าจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $r = 0.2430$ ) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าในกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมานนั้น ผู้ที่มีความเกรงใจสูงจะมีจริยธรรมในระดับสูง หรือผู้ที่มีความเกรงใจต่ำจะมีจริยธรรมในระดับต่ำ การวิจัยเรื่องนี้ยังไม่เคยมีปรากฏมาก่อน จึงไม่สามารถหาหลักฐานมาสนับสนุนได้โดยตรง แต่จากผลการศึกษาที่พอจะสนับสนุนการค้นพบนี้ได้ เช่น การศึกษาของจันทรเพ็ญ เจริญผลารักษ์ (2516) พบว่าบุคคลที่มีการควบคุมภายในมีความเกรงใจสูงกว่าบุคคลที่มีการควบคุมภายนอก และ อุษา หัซชะวณิช (2521) พบว่า บุคคลที่มีการควบคุมภายในมีจริยธรรมสูงกว่าบุคคลที่มีการควบคุมภายนอก ส่วนการศึกษาของสุริยง อัยรักษ์ (2517) พบว่าคนที่มีความเกรงใจสูง มีความซื่อตรงต่อหน้าที่สูงกว่า ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ พบว่าจริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กับความเกรงใจ ( $r = .1680$ ) ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานและการค้นพบในกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน ทำให้เห็นความแตกต่างของลักษณะตัวอย่างอันอาจเนื่องมาจากพฤติกรรม ซึ่งอาจมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้ด้วย

5. การหาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน

จากการศึกษาพบว่าจริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเองในกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ( $r = 0.1197, 0.0535$ ) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานและการรายงานของนักวิจัยต่าง ๆ (อุษา หัซชะวณิช 2521 : 14 อ้างอิงจาก Kohlberg. 1964 : 389 - 392) ที่ว่า ผู้ที่มีจริยธรรมสูง เป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง และสภาพแวดล้อมสูงกว่าผู้ที่มีจริยธรรมต่ำ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากลักษณะตัวอย่าง

ของผู้วิจัยแยกเฉพาะออกไปตามพฤติกรรม ซึ่งแต่ละกลุ่มก็มีลักษณะเฉพาะตัวแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างปกติก็ได้ จึงทำให้ผลของการศึกษาแตกต่างไปจากการศึกษาของนักวิจัยคนอื่น ๆ

6. การหาความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจกับความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมา

จากการศึกษาพบว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ( $r = -0.2216, -0.2150$ ) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีความเกรงใจสูงจะมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ และนักเรียนที่มีความเกรงใจต่ำ จะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูง และสอดคล้องกับผลการศึกษานิพนธ์ แจงเอี่ยม (นิพนธ์ แจงเอี่ยม 2519 : 49 - 51) ที่พบว่า เด็กแสดงตัวมีความภาคภูมิใจในตนเองสูง มีความเชื่อมั่นสูง เด็กเก็บตัวมีความภาคภูมิใจและความเชื่อมั่นต่ำ ซึ่งลักษณะแสดงตัวเป็นลักษณะของคนที่มีความเกรงใจต่ำ ลักษณะเก็บตัวเป็นลักษณะของคนที่มีความเกรงใจสูง ส่วนการศึกษาของอัจฉรา เปรมเป็รื่องเวส (อัจฉรา เปรมเป็รื่องเวส 2517 : 73) พบว่าเด็กแสดงตัวมีการพึ่งตนเองมาก เด็กเก็บตัวมีการพึ่งตนเองน้อย นอกจากนี้ผลการศึกษาของจันทร์เพ็ญ เจริญผลารักษ์ (จันทร์เพ็ญ เจริญผลารักษ์ 2516 : 134) พบว่า ครูหญิงส่วนใหญ่มีความเกรงใจสูง ไม่ค่อยรู้สึกว่ามีค่า ไม่กล้าแสดงตัว มอนโร (Monroe. 1960 : 808) กล่าวว่า คนเก็บตัวมีความอาย เชื่องช้า ใช้การปรับตัวโดยการหลบหนี และเพ้อฝัน ลักษณะนี้อายแสดงถึงความไม่เชื่อมั่นในตนเอง ส่วน วันเพ็ญ อายุการ (วันเพ็ญ อายุการ 2512 : 83) พบว่า ถ้าสัมพันธ์ของพฤติกรรมแสดงตัวกับการยอมรับตนเอง มีค่าสูงกว่าสัมพันธ์ของพฤติกรรมเก็บตัวกับการยอมรับตนเอง แสดงว่า เด็กแสดงตัวมีแนวโน้มที่จะยอมรับตนเองมากกว่าเด็กเก็บตัว ซึ่งการยอมรับตนเองนั้น เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของความภาคภูมิใจในตนเอง จากเหตุผลเหล่านี้จึงสนับสนุนผลการศึกษาที่พบว่า ความเกรงใจสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง

## ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า จริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ในกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ ทำให้เห็นความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างนี้อาจเนื่องมาจากพฤติกรรม กลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ ได้มาจากพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับหลายรูปแบบ ดังนั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และความเกรงใจจึงแตกต่างกันกับกลุ่มนักเรียน ที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ ในการให้การอบรมเลี้ยงดูจึงควรปรับพฤติกรรมของเด็ก ให้เป็นไปในทางที่สังคมยอมรับ โดยให้การส่งเสริมด้านจริยธรรม และความเกรงใจควบคู่ไปกับการอบรมด้านอื่น ๆ ด้วย

สำหรับเรื่องความเกรงใจกับความภาคภูมิใจในตนเองนั้น พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางลบ ดังนั้นในการอบรมเลี้ยงดูจึงควรปลูกฝังให้เด็กรู้จักเกรงใจให้ถูกต้องตามกาลเทศะ ไม่เกรงใจมากเกินไปจนรู้สึกกว่าตัวเองไม่มีคุณค่า

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ มีจริยธรรม ความเกรงใจและความภาคภูมิใจในตนเองต่ำกว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กควรเอาใจใส่ต่อปัญหานี้เป็นพิเศษ

ก. สำหรับผู้บริหาร ครู ครูแนะแนว ควรจะมองเด็กอย่างละเอียดถี่ถ้วน เข้าใจเด็กเหล่านี้ว่า เขามีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง และผู้อื่นอย่างไร มีคุณลักษณะทางจิตวิทยาอย่างไรบ้าง ควรจะมองเด็กเหล่านี้ด้วยสายตาที่เป็นมิตร มากกว่าที่จะมองเขาอย่างผู้มีความผิด สำหรับการลงโทษนั้นควรจะมีวิธีการลงโทษที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และควรจะมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับเด็ก ให้เด็กเกิดศรัทธา เชื่อถือไว้วางใจ เป็นที่พึ่งของเด็กได้เมื่อเด็กประสบปัญหา นอกจากนั้นทางโรงเรียนควรจะมีกิจกรรมเสริมหลักสูตร การอบรมเป็นพิเศษ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะต่าง ๆ ของเด็ก ให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม และควรจะมีเปิดโอกาสให้เด็กปะทะสังสรรค์กับเพื่อน ๆ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีต่อกัน จะเป็นการช่วยลดปัญหาด้านการปรับตัวของเด็กที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธลงได้

ข. บุคคลที่สำคัญและมีผลต่อสภาพจิตใจของเด็กมากได้แก่ พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง ซึ่งควรจะให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กด้วย ความรัก ความเข้าใจ ในความอบอุ่น เห็นอกเห็นใจมีเหตุผลและความยุติธรรม ให้เด็กได้มีโอกาสแสดงออก และมีความเป็นตัวของตัวเอง คอยให้คำปรึกษา แนะนำแก่เด็กเมื่อเด็กมีปัญหาและต้องการความช่วยเหลือ เพื่อเด็กจะได้รู้สึกมั่นคง ปลอดภัย สิ่งเหล่านี้จะช่วยป้องกันและแก้ปัญหาพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กให้ลดน้อยลงได้ และยังเป็น การเพิ่มพูนจริยธรรม และความภาคภูมิใจให้แก่เด็กด้วย

#### ✕ ข้อเสนอแนะทางการวิจัย

1. น่าจะทำการวิจัยเรื่องนี้กับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันออกไป เช่น เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เพื่อศึกษาว่าความแตกต่างของสภาพแวดล้อม จะมีผลต่อจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเอง หรือไม่
2. การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร น่าจะได้ศึกษาในกลุ่มรวมทั่ว ๆ ไป เพื่อดูว่า ผลที่ได้จะแตกต่างจากการแยกพฤติกรรมหรือไม่ และจำแนกตามเพศ เพื่อศึกษาว่า เพศ จะมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านี้หรือไม่
3. ควรจะได้หาเกณฑ์ปกติของตัวแปรด้านจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มตัวอย่างปกติทั่วไป เพื่อใช้เปรียบเทียบกับสภาวะของตัวแปรดังกล่าว กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน ว่า แตกต่างจากกลุ่มที่มีพฤติกรรมปกติอย่างไร
4. น่าจะได้มีการศึกษาถึงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมหลาย ๆ ด้านของเด็กที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ และนิมาน เช่น ความเอื้อเฟื้อ ความเมตตากรุณา ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ เป็นต้น เพื่อศึกษาว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีคุณลักษณะเหล่านี้เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม



## บรรณานุกรม

- บุญศรี ศรีสุทธิสอาด การศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบความเกรงใจ การรักษา  
หน้า และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ระหว่างนักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสาย  
จีน วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 98 หน้า  
อค์สำเนา
- จันทร์เพ็ญ เจริญผลารักษ์ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะความเป็นผู้นำ กับ  
ความเกรงใจ และโลกทัศน์แบบควบคุมภายนอก-ภายใน วิทยานิพนธ์ กศ.ม.  
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 160 หน้า อค์สำเนา
- จรรยา สุวรรณทัต "พฤติกรรมของเด็กไทยวัยรุ่นที่ขัดกับสังคม" คณะกรรมการการ  
ศึกษาแห่งชาติ 4 (1) : 40 - 56 มกราคม - เมษายน 2517
- จงกล ทรัพย์สมบูรณ์ การศึกษาเปรียบเทียบ และหาความสัมพันธ์ของความเกรงใจ  
กับขบวนการสังคมประภคิ ระหว่างเด็กไทยพุทธและเด็กไทยคริสต์ วิทยานิพนธ์  
กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 131 หน้า อค์สำเนา
- จุมพล พูลภัทรชีวิน มโนภาพแห่งตน ความวิตกกังวล ความเกรงใจ และลักษณะความ  
เป็นผู้นำของนักเรียนที่เป็นผู้นำและผู้ตาม วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา  
ประสานมิตร 2515, 112 หน้า อค์สำเนา
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉิม จริยธรรมของเยาวชนไทย  
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520,  
344 หน้า
- ดุขฎี มาลากุล สมบัติผู้ดี โรงพิมพ์คุรุสภา 2510, 14 หน้า
- นิพนธ์ แจ้งเอี่ยม การศึกษาบุคลิกภาพแสดงตัว ความเชื่อมั่นในตนเอง และความ  
ภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยานิพนธ์ กศ.ม.  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 75 หน้า อค์สำเนา
- นিকা นิธยาน การปรับตัวและบุคลิกภาพ สารศึกษการพิมพ์ 2520, 276 หน้า

- บุหงา วชิรศักดิ์มงคล การศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบความเกรงใจ การรักษา  
หน้า และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระหว่างนักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน  
ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดในภาคเหนือ ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการ  
ศึกษา ประสานมิตร 2516, 87 หน้า อัดสำเนา
- ประยูร พรหมพันธ์ "แนวความคิดในการพัฒนาเยาวชน" พัฒนาชุมชน 13 (153) :  
47 - 54 กันยายน 2517
- ประสิทธิ์ บัวดลี การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความเกรงใจ และความคิด  
สร้างสรรค์ของนักเรียนไทยต่างจังหวัด นักเรียนไทยในกรุงเทพ และนักเรียนนานาชาติ  
ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 148 หน้า อัดสำเนา
- ปราชญาลย์ กัญหเนตร ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคล ความ  
เกรงใจ และการปรับตัว ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร  
2515, 235 หน้า อัดสำเนา
- ปรีชา ธรรมมา "พฤติกรรมของเด็กไทยวัยรุ่น" ศรีนครินทร์สาร 1 (21) : 56 - 65  
ตุลาคม 2517 - มกราคม 2518
- เปรมจิต หศตะ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินค่าตน ลักษณะความเป็นผู้นำ  
และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสามารถในการแก้ปัญหาโดยใช้หลักการ และผลสัมฤทธิ์  
ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ม.ศ.3 ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา  
ประสานมิตร 2516, 101 หน้า อัดสำเนา
- ภักดี ปรีวารณ การศึกษาความสัมพันธ์ และเปรียบเทียบความเกรงใจ แรงจูงใจใฝ่  
สัมฤทธิ์ การไต่หน้าเสีหนาระหว่างนักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน  
ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดภาคกลาง ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา  
ประสานมิตร 2516, 121 หน้า อัดสำเนา
- ละม้ายมาศ ทรัพย์ดี และคณะ อิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการของเด็กที่ตำบลนาป่า  
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รายงานการวิจัยฉบับที่ 9 ของสถาบันระหว่างชาติสำหรับ  
การค้นคว้าเรื่องเด็ก โรงพิมพ์คุรุสภา 2510, 184 หน้า

"ลูกทรพีเตะแม" ไทยรัฐ 9 ธันวาคม 2522 หน้า 1, 2

ลวน สายยศ และ อังคณา สายยศ สติศึกษาทางการศึกษา วัฒนาพานิช 2522, 276 หน้า

วันเพ็ญ อายุการ การศึกษาลักษณะและความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่แสดงออกถึงบุคลิกภาพเก็บตัว (Introvert Personality) หรือแสดงตัว (Extrovert Personality) กับการยอมรับตนเอง (Self Exceptance) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนรัฐบาลจังหวัดธนบุรี ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2512, 163 หน้า อัดสำเนา

วิเชียร ทองนุช เปรียบเทียบการคิดให้เหตุผลตามหลักการอนุรักษ์ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดู และภูมิหลังทางสังคมต่างกัน ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 119 หน้า อัดสำเนา

วิรัช จาบถนอม เปรียบเทียบการคิดหาเหตุผลตามหลักภรรกศาสตร์ และการคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนอายุ 13 และ 15 ปี ในกรุงเทพมหานครและชนบท ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 73 หน้า อัดสำเนา

วิราพร เทพวิระพงศ์ ความเกรงใจกับพฤติกรรมการแก้ปัญหาในกลุ่ม ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 253 หน้า อัดสำเนา

วีรยุทธ วิเชียรโชติ "สังคมไทยสมัยพัฒนา" ใน พัฒนาวิถผล 6 หน้า 75 - 106 บริษัทไทยพาณิชย์การ จำกัด พระนคร 2513

วีรยุทธ วิเชียรโชติ และคนอื่น ๆ รายงานการวิจัยเรื่องความเกรงใจในคนไทย ม.ป.ท. 127 หน้า

สุจินต์ ปรีชาสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ ความเกรงใจ และลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนที่ประพฤติก้อยความและขัดกับสังคม ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 126 หน้า อัดสำเนา

- สุเชษฐ มาเหม อิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน  
 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 91 หน้า  
 อัดสำเนา
- สุริยง อัยรักษ์ ความไว้วางใจต่อหน้าที่ มโนภาพเกี่ยวกับตน ความเกรงใจของเด็กไทยพุทธ  
และเด็กไทยมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา  
 ประสานมิตร 2517, 99 หน้า อัดสำเนา
- สุริยา เหมตะทีลป์ ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง  
ของเด็กวัยรุ่นตอนต้น ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร  
 2521, 48 หน้า อัดสำเนา
- สุสินี อินสว่าง การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของวัยรุ่นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก  
กลางกับวัยรุ่นในโรงเรียน ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร  
 2516, 98 หน้า อัดสำเนา
- อัจฉรา เปรมเป็เรื่องเวส ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว เกี่ยวกับ ความเกรงใจ  
และการพึ่งตนเอง ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร  
 2517, 96 หน้า อัดสำเนา
- อาภา ถนัดช่าง "โรงเรียนกับปัญหาเยาวชน" แนะแนว 6 (21) : 16 - 22)
- อุษา หัสชะวณิช ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความถนัดทางภาษา และการควบคุม  
ภายใน ภายนอกของวัยรุ่นตอนต้น ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
 ประสานมิตร 2521, 39 หน้า อัดสำเนา

- Alster, Isaac. "The Relationship Between Family Equilibrium and Moral Development," Dissertation Abstracts. 36 (1) : 542-A, July. 1974.
- Berry, G.W. "Personality and Delinquency" The British Journal of Educational Psychology. 41 : 221 - 222, November. 1971.
- Blanchard, Wendell. Thailand : Its People, Its Society, Its Cultures. New York, Harf Press, 1958. 258 p.
- Burton R.V., "Honesty and Dishonesty" Moral Development and Behavior. p. 185 - 186 ed. by Thomas Lickona, New York, Holt Rinehart and Winston, 1976.
- Carr, L.J. Delinquency Control. New York, Harper & Brother, 1941.
- Conger, J.J. and Miller, W.C. Personality, School Class and Delinquency. New York, John Wiley & Sons Inc., 1966. 249 p. Freeman, 1967.
- Coville, W.J. and others. Abnormal Psychology. New York, Barmes & Noble Inc., 1960., 298 p.
- Cronbach, Lee Joseph. The Dependability of Behavioral Measurement Theory of Generalisability for Scores and Profile. New York, Wiley, 1972. 410 p.
- Ferguson, George A. Statistic Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill, 1966. 446 p.
- Glueck, Sheldon and Eleanor. Unreveling Juvenile Delinquency. New York, 1950. 478 p.
- Goldberg, Carlos. "Some effects of fear of failure in the academic setting," Journal of Psychology. 82 (2) : 323 - 331, July. 1973.
- Gubbay, John Albert. "The Relationship between Self-Esteem, General Anxiety and Test Anxiety among Fijian Children in Grade Three through Eight in School in thier Own Countries," Dissertation Abstract International. 39 (1) 215-A, July. 1978.
- Hiett, Sharon Lee. "Moral Judgement of Disruptive and Nondisruptive Students and their Teachers," Dissertation Abstract International. 38 (7) : 4047-A, January. 1978.

- Hoftman, Martin L and Lois Wladis Hoffman, ed. Child Development Research. New York, Russell Sage Foundation, 1971. 547 p.
- Hurlock, Elizabeth B. Adolescent Development. New York, McGraw-Hill Co., Inc., 1949. 566 p.
- Jack, Rutha Watson. "A Study of Children's Perceptions of their Oral Communication Skills and of their Self-Esteem," Dissertation Abstracts. 32 (6) : 2910-A, December. 1971.
- James, William. The Principle of Psychology. New York, Dover, 1950. 310 - 311 p.
- Maslow, A.H. Motivation and Personality. New York, Harper, 1954. 411 p.
- Monroe, Walter S., Encyclopedia of Educational Research. New York, Mac.Millan Co., 1960. 1520 p.
- Parikh, Bindu S. "Moral Judgement Development and Its Relation to Family Environment Factors in Indian and American Urban Upper Middle Class Families," Dissertation Abstracts International. 36 (5) · 3160-A, November. 1975.
- Philips, Herbert P. Thai Peasant Personality. University of California Press Berkely and Los Angeles 1966. p. 261 - 267.
- Psychology Today : An introduction. 2 nd ed., California, Del Mar, CRM Books, 1972. 707 p.
- Purkey, William W. Self Concept and Social Achivement. New Jersey, Prentics Hall, Engle wood cliffs. 1970. 80 p.
- Rosebrough, Thomas R. "Children's Social Value Related to Age, Sex and Piagetian Level of Moral Judgement," Dissertation Abstracts International. 37 (5) : 2622-A, November. 1976.
- Sants, J. and Buther, H.J., Developmental Psychology. Maryland, Pengius Books, Inc., 1975. 501 p.
- Shapira, A., "Developmental Difference in Competitive Behavior of Kibbutz and City Children in Israel," Journal of Social Psychology, 1976, p. 19 - 26.

- Sliwa, Wayne Michel. "Self-Esteem, General Anxiety and Test Anxiety for Learning Disable Male Students and for Normal Male Students," Dissertation Abstracts International. 39 (1) : 205-A, July. 1978.
- Stein, Sandru Lou. "The Interrelationship Among Self-Esteem and Personal Values," The Journal of Educational Research. 64 (10) 448 - 450, July - August. 1971.

ภาคผนวก



มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กรกฎาคม 25 23

เรื่อง ขอความร่วมมือประเมินพฤติกรรมของนักเรียน

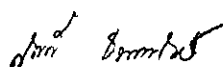
เรียน อาจารย์ประจำชั้นที่นับถือ

ด้วยข้าพเจ้ามีความประสงค์จะศึกษาถึงองค์ประกอบทางจิตวิทยาบางประการ  
ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสธ ึ่งหมายถึงนักเรียนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม  
และนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิมาน ึ่งหมายถึงนักเรียนที่มีความประพฤติดี

จึงขอความร่วมมือมายังท่าน โดยให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง  
ที่ท่านได้ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคน ตามเกณฑ์ที่แนบมาพร้อมด้วยแล้ว และ  
ขอได้โปรดรักษาไว้เป็นความลับ เพื่อมิให้เป็นการกระทบกระเทือนจิตใจแก่ทุกฝ่าย  
เพราะการศึกษารุ่นนี้ต้องการใช้ข้อมูลเพื่อช่วยเหลือ และแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน  
ตามหลักการแนะแนวเท่านั้น

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณ  
ล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ



(นางสาวสารณี ชนกรวิทย์)

นิสิตปริญญาโท สาขาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สิงหาคม 2523

นักเรียนที่รัก

เนื่องจากผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบทางจิตวิทยา บางประการของนักเรียน เพื่อที่จะนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนต่อไป ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากนักเรียน ช่วยตอบแบบสอบถามทุกฉบับ ตามความรู้สึกที่เกิดขึ้นแก่นักเรียนในสภาพที่เป็นจริงที่สุด ด้วยความสบายใจ แบบสอบถามทุกฉบับไม่มีข้อใดผิดหรือถูก เพราะขึ้นอยู่กับความรู้สึกของแต่ละบุคคลจึงไม่เหมือนกัน

สำหรับผลของการตอบแบบสอบถามนี้ จะไม่กระทบกระเทือนต่อนักเรียนแต่ประการใด ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บไว้เป็นความลับ และจะสรุปออกมาเป็นส่วนรวม ไม่เฉพาะเจาะจงยังบุคคลใด

อนึ่ง การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลงด้วยดีนั้น ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของนักเรียนทุกคน จึงขอขอบคุณนักเรียนมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สารณี ธนกรวิทย์

นิสิตปริญญาโท สาขาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามอาจารย์ประจำชั้นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน

อาจารย์ประจำชั้น เพศ  ชาย  หญิง  
 ระยะเวลาที่รู้จักกับนักเรียน ปี เดือน

ชื่อนักเรียน นามสกุล  
 เพศ  ชาย  หญิง ชั้น

พฤติกรรม	ไม่มีเลย	มีบ้าง	มีบ่อย ๆ
1. แต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียน			
2. ซาดโรงเรียนโดยไม่ลาหรือแจ้งสาเหตุให้ทางโรงเรียนทราบ จนต้องมีหนังสือเตือนถึงผู้ปกครอง			
3. ประพฤติตัวไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น ส่งเสียงดังในห้องประชุมขณะที่มีการประชุมนักเรียนอยู่ จนทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้ซัดเกิดความรำคาญ			
4. พูดจาไม่เรียบร้อยเป็นปกตินิสัย เช่น พูดคำหยาบ โดยเฉพาะกับครูอาจารย์และเพื่อนต่างเพศ			
5. ไม่สนใจการเรียน เช่น ไม่ส่งงานตามกำหนดเวลา ชอบลอกงานเพื่อน ไม่รับผิดชอบงาน มักรบกวนเพื่อนขณะที่ครูสอนหรือแสดงกิริยาไม่สนใจ			
6. ไม่มีนิสัย ใ่วางใจไม่ได้ เมื่อมอบงานให้ เช่น เกษมทุจริตในการสอบ หรือมีความประพฤติอย่างอื่นทำนองเดียวกันนี้			

พฤติกรรม	ไม่มีเลย	มีบ้าง	มีบ่อย ๆ
<p>7. ชอบก่อเรื่องทะเลาะวิวาท ชักชวนเพื่อนก่อความไม่สงบกับบุคคลภายนอก หรือเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของโรงเรียน</p> <p>8. แสดงพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ครูเห็นว่าไม่สมควรกระทำ เช่น ดื่มสุรา สูบบุหรี่ ทิดยาเสพติด ฯลฯ</p>			

ชื่อผู้ตอบ \_\_\_\_\_ อายุ \_\_\_\_\_ ปี \_\_\_\_\_ เดือน \_\_\_\_\_  
 เพศ  ชาย \_\_\_\_\_ โรงเรียน \_\_\_\_\_ ชั้น \_\_\_\_\_  
 หญิง

### แบบสอบถามฉบับที่ 1

คำแนะนำในการตอบ คำถามชุดนี้เป็นเรื่องสั้น ๆ ของบุคคลต่าง ๆ ให้นักเรียน อ่านซ้ำ ๆ บุคคลในเรื่องจะกระทำอย่างไรอย่างหนึ่ง ให้นักเรียนหยุดคิดถึงเหตุผลว่า ถ้านักเรียนเป็นคน ๆ นั้นนักเรียนจะกระทำเช่นนั้นเพราะเหตุใด เมื่อนักเรียนได้เหตุผล แล้ว จึงอ่านคำตอบที่มีให้เลือก 6 คำตอบสำหรับแต่ละเรื่อง คำตอบใดตรงกับเหตุผลที่ นักเรียนคิดไว้มากที่สุด ก็ขีดเครื่องหมาย ✓ หน้าตัวเลือกนั้น ในการตอบคำถาม แต่ละข้อ ให้เลือกคำตอบได้เพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

ต่อไปนีขอให้นักเรียนตั้งใจตอบคำถาม ข้อ 1 - 10 ให้ตรงกับเหตุผลที่นักเรียน คิดไว้มากที่สุด

1. ถ้าหน่วยแพทย์และพยาบาลเคลื่อนที่มาขอรับบริจาคโลหิตที่โรงเรียนของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะไม่รวม ในการบริจาคโลหิต เพราะ
  - \_\_\_\_\_ ก. เป็นการเสียสละที่ได้ผลไม่คุ้มค่า
  - \_\_\_\_\_ ข. เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะต้องรักษาสุขภาพของตัวเอง
  - \_\_\_\_\_ ค. ข้าพเจ้ากลัวว่าจะรู้สึกเจ็บ และเมื่อบริจาคโลหิตแล้วจะทำให้ร่างกายอ่อนแอ ติดโรคได้ง่าย
  - \_\_\_\_\_ ง. บุคคลไม่จำเป็นต้องสนใจตนเองเมื่อไม่ได้บริจาคโลหิต เพราะ การทำความดีนั้นทำได้หลายทาง

- \_\_\_\_\_ จ. ชาวเจ้าไม่กลัวว่าเพื่อน ๆ จะหาว่าชาวเจ้าเป็นคนใจแคบ เพราะมีเพื่อนชาวเจ้าหลายคนที่จะไม่ยอมบริจาคนิโคทิต
- \_\_\_\_\_ ฉ. คนที่ไม่บริจาคนิโคทิต เพราะมีเหตุผลอันสมควรยอมไม่ทำให้ความภูมิใจในตนเองลดลง
2. ชายคนหนึ่งกำลังขับรถด้วยความเร็วสูง เพื่อรับนำคนเจ็บหนักไปส่งโรงพยาบาล แต่บังเอิญรถติดไฟแดง ถ้าชาวเจ้าเป็นชายคนนั้น ชาวเจ้าจะหยุดรถตามกฎหมายจราจร เพราะ
- \_\_\_\_\_ ก. เป็นหน้าที่ของชาวเจ้าที่จะต้องช่วยรักษากฎหมายจราจร
- \_\_\_\_\_ ข. ชาวเจ้ากลัวจะถูกตำรวจจับไปลงโทษตามกฎหมาย
- \_\_\_\_\_ ค. การฝ่าไฟแดงเป็นการกระทำของผู้โง่เขลาเบาปัญญา
- \_\_\_\_\_ ง. ชาวเจ้าต้องการให้คนอื่น ๆ เห็นว่าชาวเจ้าเป็นนักขับรถที่ดี
- \_\_\_\_\_ จ. ชีวิตคน ๆ เดียวมีค่ามากกว่าชีวิตคนอื่น ๆ อีกหลายคนรวมกัน
- \_\_\_\_\_ ฉ. เป็นการป้องกันมิให้ชาวเจ้าได้รับบาดเจ็บเนื่องจากอาจชนกับรถคันอื่น
3. ถ้าชาวเจ้าเห็นผู้ร้ายกำลังลักทรัพย์ และต่อมาผู้ร้ายถูกจับได้ ตำรวจขอร้องให้ชาวเจ้าเป็นพยาน ชาวเจ้าจะไม่เป็นพยานให้ เพราะ
- \_\_\_\_\_ ก. ถ้าชาวเจ้าไม่ยอมเป็นพยาน ก็ไม่เป็นการกระทำที่ขัดกับกฎเกณฑ์ใด ๆ
- \_\_\_\_\_ ข. ชาวเจ้ากลัวผู้ร้ายจะแกล้งภายหลัง
- \_\_\_\_\_ ค. การปรับปร่าผู้อื่น โดยชาวเจ้าไม่แน่ใจว่าเขาเป็นผู้ร้ายจริง เป็นสิ่งที่น่าละอายใจเกินกว่าที่ชาวเจ้าจะทำได้
- \_\_\_\_\_ ง. เป็นการฉลาดที่จะปฏิเสธไม่ยอมเป็นพยาน เพราะคนอื่น ๆ ก็คงจะเห็นว่าชาวเจ้าทำถูกต้องแล้ว
- \_\_\_\_\_ จ. การเป็นพยาน ให้ตำรวจจะทำให้ชาวเจ้ามีเส้นทางเสียมากกว่าทางดี
- \_\_\_\_\_ ฉ. ไม่เป็นการเห็นแก่ตัวที่ชาวเจ้าจะปฏิเสธไม่ยอมเป็นพยาน ถ้าชาวเจ้ามีเหตุผลที่สมควร

4. ข้าพเจ้าตั้งใจจะไปชมภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง ถึงแม่มีคนเข้าคิวคอยซื้อตั๋วเป็นแถวยาวมาก และถ้าไปต่อคิวตั๋วอาจหมดเสียก่อน แต่ข้าพเจ้าก็จะเข้าคิวตามลำดับก่อนหลัง เพราะ
- \_\_\_\_\_ ก. ข้าพเจ้ากลัวการแย่งชิง ซึ่งอาจจะทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทขึ้นได้
  - \_\_\_\_\_ ข. เป็นการรักษาความยุติธรรมที่ทุกคนต้อง การ
  - \_\_\_\_\_ ค. เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะต้องช่วยรักษาความเป็นระเบียบของสังคม
  - \_\_\_\_\_ ง. ข้าพเจ้าอยากไห้คนอื่นเห็นว่าข้าพเจ้ามีมรรยาทดี
  - \_\_\_\_\_ จ. ข้าพเจ้าคิดว่าไม่มีใครในแถวอยากไห้ข้าพเจ้าแย่งคิว เพราะข้าพเจ้าก็ไม้อยากไห้ใครมาแย่งคิวข้าพเจ้าเช่นกัน
  - \_\_\_\_\_ ฉ. ข้าพเจ้ามาทีหลังคนอื่น ๆ จึงต้องรับผิดชอบในผลของการมาทีหลังนั้น
5. ถ้าข้าพเจ้าจำเป็นต้องซื้อของอย่างหนึ่ง แต่พอค้า เรียกราคาแพงกว่าปกติ เพราะรู้ว่าข้าพเจ้าจำเป็นต้องใช้ของสิ่งนั้น ถ้าผิอญพ่อค้าถนนั้นทอนเงินเกินมาไห้ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะไม่คืนเงินที่เกินไห้คนขาย เพราะ
- \_\_\_\_\_ ก. คนที่ไม่ก็ัควรได้รับการกระทำตอบที่ไม่ดีเช่นเดียวกัน
  - \_\_\_\_\_ ข. พ่อค้าทอนเงินไห้ข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจึงมีสิทธิ์ที่จะเก็บเงินนั้นไว้
  - \_\_\_\_\_ ค. การรับเงินที่ทอนเกินมามีใช้การกระทำที่ผิดกฎหมาย
  - \_\_\_\_\_ ง. เงินนั้นแม่จะมีค่าเพียงเล็กน้อยแต่ก็ไม่ควรไห้เสียไป
  - \_\_\_\_\_ จ. การสอนไห้พ่อค้ารู้จักระมัดระวังผลประโยชน์ของตนช่วยลดความละอายใจของข้าพเจ้าที่จะรับเงินเกิน
  - \_\_\_\_\_ ฉ. ถ้าข้าพเจ้าคืนเงินไห้พ่อค้า คนอื่น ๆ จะหาว่าข้าพเจ้าโง่
6. ตามปกติเมื่อข้าพเจ้าจะต้องเดินข้ามถนน ข้าพเจ้าจะเดินไปข้ามตรงทางม้าลาย เพราะ
- \_\_\_\_\_ ก. เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะต้องช่วยไม่ให้การจราจรติดขัด
  - \_\_\_\_\_ ข. การเห็นแก่ความสะดวกของตนฝ่ายเดียวไม่เหมาะสมกับกาลเทศะในที่นี้
  - \_\_\_\_\_ ค. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยยอมทำให้ เกิดความปลอดภัยและความสงบสุขในสังคม

- \_\_\_\_\_ ง. ข้าพเจ้าต้องการเป็นตัวอย่างที่ดีแก่คนอื่น ๆ
- \_\_\_\_\_ จ. ถ้าเกิดอุบัติเหตุข้าพเจ้าจะได้เป็นฝ่ายถูก และสามารถเรียกร้องค่าเสียหายได้
- \_\_\_\_\_ จ. โอกาสที่ข้าพเจ้าจะถูกรถชนบนทางมาลาายน้อยกว่าการข้ามทางที่อื่น ๆ
7. ถ้าข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนให้ทำหน้าที่สอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน แต่มีเพื่อนสนิทของข้าพเจ้าคนหนึ่ง กระทำความผิดอย่างร้ายแรงด้วยการหนีโรงเรียนไปเล่นการพนัน และสูบบุหรี่ ข้าพเจ้าจะไม่รายงานความผิดให้ทางโรงเรียนทราบ เพราะ
- \_\_\_\_\_ ก. ข้าพเจ้าจะได้มีเพื่อนสนิทต่อไป
- \_\_\_\_\_ ข. การให้โทษและตักเตือนผู้ทำผิดย่อมจะเหมาะสมกว่า
- \_\_\_\_\_ ค. ข้าพเจ้าไม่กลัวว่าจะถูกลงโทษจากทางโรงเรียน
- \_\_\_\_\_ ง. การทำความผิดเพียงครั้งเดียว แต่ถึงกับต้องออกจากโรงเรียนไม่เป็นการยุติธรรมเลย
- \_\_\_\_\_ จ. เพื่อน ๆ จะได้ชมว่าข้าพเจ้าเป็นคนรักพวกพ้อง
- \_\_\_\_\_ ฉ. การทำตามหน้าที่ของข้าพเจ้าอาจทำให้เพื่อน ๆ เสียอนาคตในการเรียน
8. ในการสอบคราวหนึ่ง ข้าพเจ้าหัดข้อสอบไม่ได้ เพราะไม่ได้เตรียมตัวมาล่วงหน้า เพื่อนที่นั่งข้าง ๆ ส่งสารจึงแอบส่งกระดาษคำตอบให้ข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าก็จะไม่ยอมรับกระดาษคำตอบของเพื่อน เพราะ
- \_\_\_\_\_ ก. ข้าพเจ้ากลัวจะถูกจับได้และถูกลงโทษให้สอบตก
- \_\_\_\_\_ ข. เป็นหน้าที่ของนักเรียนที่จะต้องเตรียมพร้อมเสมอสำหรับการสอบ
- \_\_\_\_\_ ค. อยากให้เพื่อนเห็นว่าข้าพเจ้าเป็นคนจริง
- \_\_\_\_\_ ง. ข้าพเจ้ากลัวจะเป็นหนี้บุญคุณต้องตอบแทนเพื่อนคนนั้นในภายหลัง
- \_\_\_\_\_ จ. เป็นการไม่ยุติธรรม และขาดความรับผิดชอบอย่างมากที่ข้าพเจ้าจะลอกคำตอบของเพื่อน
- \_\_\_\_\_ ฉ. ข้าพเจ้าต้องการรักษาศักดิ์ศรีของตนเอง



9. เพื่อนบ้านของข้าพเจ้าปลูกต้นมะม่วงไว้ริมรั้วบ้าน และกิ่งที่ยื่นเข้ามาในเขตบ้านข้าพเจ้า มีลูกมะม่วงกำลังสุกติดอยู่ ถ้าเจ้าของไม่ทราบข้าพเจ้าจะเก็บมะม่วงลูกนั้นก่อนขออนุญาตเจ้าของเพราะ

- \_\_\_\_\_ ก. ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าจะขออนุญาตเขาทีหลัง และบ้านข้าพเจ้าจะมีโอกาสให้ของตอบแทนเขาได้
- \_\_\_\_\_ ข. การกระทำดังกล่าวเหมาะสมกว่าการที่จะปล่อยให้มะม่วงนั้นเน่าเสียไปโดยเปล่าประโยชน์
- \_\_\_\_\_ ค. เป็นการน่าละอายใจอย่างมากที่ท่าเช่นนั้น แต่ข้าพเจ้าทำไปเพื่อตนเอง จะใคร่รูสของความไม่สบายใจ เพื่อเป็นบทเรียนให้ข้าพเจ้าละเว้นจากการกระทำเช่นนั้นตลอดไป
- \_\_\_\_\_ ง. การเก็บมะม่วงเพียงสองสามลูกของผู้อื่นมิใช่เป็นความผิดที่ร้ายแรงอะไร
- \_\_\_\_\_ จ. ข้าพเจ้าคิดว่าคนอื่น ๆ ก็คงทำเช่นนั้นจึงคงไม่มีใครว่าข้าพเจ้ามากนัก
- \_\_\_\_\_ ฉ. กิ่งมะม่วงล้ำเข้ามาในเขตบ้านข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงมีสิทธิตามกฎหมายที่จะเก็บมะม่วงนั้น

10. ถ้าข้าพเจ้าขึ้นรถประจำทางที่มีคนโดยสารแน่นมาก และกระเป๋ารถเก็บเงินค่าโดยสาร ข้าพเจ้าจะยื่นเงินค่าโดยสารให้เขา เพราะ

- \_\_\_\_\_ ก. ถ้าข้าพเจ้าเป็นกระเป๋ารถ ก็คงต้องการให้ผู้โดยสารเสียเงินค่าโดยสารโดยไม่ต้องตามทวง
- \_\_\_\_\_ ข. การช่วยเหลือผู้ที่บกพร่องต่อหน้าที่โดยไม่เจตนาย่อมเป็นการกระทำที่เหมาะสม
- \_\_\_\_\_ ค. ข้าพเจ้าต้องการจะป้องกันมิให้มีเรื่องบาดหมางกับกระเป๋ารถไม่ว่าในกรณีใด ๆ
- \_\_\_\_\_ ง. ข้าพเจ้าต้องการจะให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้พบเห็น
- \_\_\_\_\_ จ. เป็นหน้าที่ของผู้ใช้บริการที่จะต้องเสียค่าบริการ
- \_\_\_\_\_ ฉ. ข้าพเจ้าจะเกิดความละอายใจตนเองมากที่สุดคือโอกาสไม่ให้เงินแก่เขา

## ฉบับที่ 2

### คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ ถ้ามุ่งเกี่ยวกับความรู้สึก และความคิดเห็นในการปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่งของนักเรียน ตามบทบาทและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจพบได้ในชีวิตประจำวัน

แบบสอบถามนี้มี 45 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 บทบาท คือ

- ในฐานะที่นักเรียนเป็นศิษย์กับครูอาจารย์
- ในฐานะที่นักเรียนเป็นเพื่อนกับเพื่อนที่สนิทสนม
- ในฐานะที่นักเรียนเป็นบุตรกับบิดามารดา
- ในฐานะตัวนักเรียนกับผู้มีบุญคุณที่สนิทสนม
- ในฐานะที่นักเรียนเป็นรุ่นพี่กับเด็กรุ่นน้อง

แต่ละบทบาทมีสถานการณ์ต่าง ๆ กัน ให้นักเรียนพิจารณาตัดสินใจว่า จะเลือกปฏิบัติอย่างไร เพียงไร

ตัวอย่าง ในฐานะที่นักเรียนเป็นศิษย์กับครูอาจารย์

(0) อยากระงับหลังขณะครูกำลังสอน

การตอบ ให้นักเรียนเขียนวงกลม (○) ล้อมรอบตัวเลขในช่องสเกลที่นักเรียนต้องการ ในข้อหนึ่ง ๆ มีช่องสเกลให้เลือกตอบ 7 ช่อง ดังนี้

กระทำ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่กระทำ

จากตัวอย่างข้อ (0) ให้นักเรียนพิจารณาว่า ในฐานะที่เป็นศิษย์ นักเรียนจะกระงับหลังในขณะที่ครูอาจารย์กำลังสอนหรือไม่

ถ้านักเรียนคิดว่ากระทำได้ ให้นักเรียนพิจารณาหมายเลข 1, 2, 3, ที่อยู่ทางด้านกระทำ โดยพิจารณาว่า จะกระทำมากน้อยเพียงไร

ถ้านักเรียนคิดว่าจะไม่กระทำเช่นนั้นแน่ ๆ ก็เขียนวงกลมรอบเลข 3

ถ้าคิดว่ายังมีความเกรงครูอาจารย์อยู่ อาจนั่งหลับบ้างเมื่อครูอาจารย์เปลือ  
กวงรอบหมายเลข 2 หรือ 1 ตามลำดับ

แต่ถ้านักเรียนคิดว่า จะไม่กระทำ ให้นักเรียนพิจารณาหมายเลข -1, -2, -3  
ที่อยู่ทางด้านไม่กระทำ

ถ้าไม่กระทำแน่ ๆ ก็วงรอบหมายเลข -3

หรือถ้านักเรียนมีความเห็นว่า ถ่างวงมาก แม้จะเกรงครูอาจารย์ นักเรียนก็  
จะแอบนั่งหลับบ้าง ก็วงรอบหมายเลข -2, หรือ -1 ตามลำดับ

ส่วนเลข 0 นั้น แทนความรู้สึกรำกึ่งกันระหว่างความเกรง และไม่เกรงครู  
อาจารย์ที่จะนั่งหลับ

ก. ในฐานะที่นักเรียนเป็นศิษย์กับครูอาจารย์

1. ขอขยืมเงินหรือสิ่งของ	ขอยืม	<table border="1"><tr><td>3</td><td>2</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td></tr></table>	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ขอยืม
3	2	1	0	-1	-2	-3				
2. เขาห้องเรียนสายกว่าครูอาจารย์	กระทำ	<table border="1"><tr><td>3</td><td>2</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td></tr></table>	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กระทำ
3	2	1	0	-1	-2	-3				
3. คัดค้านไม่เห็นด้วยกับครูอาจารย์	คัดค้าน	<table border="1"><tr><td>3</td><td>2</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td></tr></table>	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่คัดค้าน
3	2	1	0	-1	-2	-3				
4. เขาพบเพื่อติดต่อรหัสส่วนตัว	กล้า	<table border="1"><tr><td>3</td><td>2</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td></tr></table>	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
3	2	1	0	-1	-2	-3				
5. ทำผิดระเบียบของห้องเรียน เช่น ส่งเสียงดัง	กระทำ	<table border="1"><tr><td>3</td><td>2</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td></tr></table>	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กระทำ
3	2	1	0	-1	-2	-3				
6. เขาไปขอความช่วยเหลือขณะที่ครู ทำงาน	กล้า	<table border="1"><tr><td>3</td><td>2</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td></tr></table>	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
3	2	1	0	-1	-2	-3				
7. เขาไปขอความช่วยเหลือขณะที่ครูนอน พักผ่อน	กล้า	<table border="1"><tr><td>3</td><td>2</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td></tr></table>	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
3	2	1	0	-1	-2	-3				
8. เขาไปขอความช่วยเหลือขณะที่ครูกำลัง รับประทานอาหาร	กล้า	<table border="1"><tr><td>3</td><td>2</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td></tr></table>	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
3	2	1	0	-1	-2	-3				
9. แสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งด้วย เหตุผลขณะเรียนในชั้น	กระทำ	<table border="1"><tr><td>3</td><td>2</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td></tr></table>	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กระทำ
3	2	1	0	-1	-2	-3				
10. เตือนให้ครูทราบว่าหมดชั่วโมงเรียน แล้ว เมื่อเห็นครูกำลังสอนต่อไป	กระทำ	<table border="1"><tr><td>3</td><td>2</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td></tr></table>	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กระทำ
3	2	1	0	-1	-2	-3				

ข. ในฐานะที่นักเรียนเป็นเพื่อนกับเพื่อนที่สนิทสนม

11. ขอความช่วยเหลือเหลือจากเพื่อน	ขอ	<table border="1"><tr><td>3</td><td>2</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td></tr></table>	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ขอ
3	2	1	0	-1	-2	-3				
12. เมื่อท่านผิคนัดกับเพื่อนต่างเพศ	อาย	<table border="1"><tr><td>3</td><td>2</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td></tr></table>	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่อาย
3	2	1	0	-1	-2	-3				
13. ระบายขณะที่เพื่อนกำลังนอนหลับ	กระทำ	<table border="1"><tr><td>3</td><td>2</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td></tr></table>	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กระทำ
3	2	1	0	-1	-2	-3				
14. ตอว่าเพื่อนเมื่อเพื่อนผิคนัด	กระทำ	<table border="1"><tr><td>3</td><td>2</td><td>1</td><td>0</td><td>-1</td><td>-2</td><td>-3</td></tr></table>	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กระทำ
3	2	1	0	-1	-2	-3				

15. ตักเตือนเพื่อนตรง ๆ เมื่อเพื่อนทำผิด ตักเตือน 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ตักเตือน
16. ขอยืมสิ่งของเงินทองจากเพื่อน ขอยืม 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ขอยืม
17. ขอขอกิน เมื่อเพื่อนยืมของ ๆ เรา  
ไปนาน ขอกิน 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ขอกิน
18. หยิบของ ๆ เพื่อนไปใช้โดยไม่บอก  
ล่วงหน้า กระทำ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่กระทำ
19. ให้อเพื่อนคอยในขณะที่เรากำลังติดธุระ ให้อคอย 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ให้อคอย
20. แสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในกรณี  
ที่ไม่เห็นด้วยกับเขา กระทำ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่กระทำ

ก. ในฐานะที่นักเรียนเป็นบุตรกับบิดามารดา

21. นอนตื่นสาย กระทำ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่กระทำ
22. ขอเงินเพิ่มเมื่อเงินไม่พอใช้ กระทำ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่กระทำ
23. ขออนุญาตไปเที่ยวและค้างบ้านเพื่อน ขออนุญาต 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ขออนุญาต
24. ขอความช่วยเหลือ เช่น ให้อริกดเสื้อผ้าให้ขอให้อช่วย 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ขอให้อช่วย
25. ให้อบิดาขอยืมเงินที่ท่านสะสมไปใช้จ่าย ให้ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ให้
26. ขอเงินซื้อเสื้อผ้าสำหรับสวมไปเที่ยว ขอ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ขอ
27. แสดงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยเหตุผล กระทำ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่กระทำ
28. กลับจากเที่ยวตอนดึกเรียกให้อมารดา  
เปิดประตูรับ กระทำ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่กระทำ
29. กลับบ้านผิดเวลาโดยไม่ได้อบอก  
มารดาล่วงหน้า เกรงใจ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่เกรงใจ
30. พาเพื่อนมาสนุกสนานที่บ้าน เช่น  
มาเลี้ยงอาหาร เกรงใจ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่เกรงใจ

ง. ในฐานะตัวนักเรียนกับผู้มีบุญคุณที่สนิทสนม

31. ปรับทุกข์ควาย กระทำ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่กระทำ
32. ขอความช่วยเหลือ ขอ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ขอ
33. ขอให้ช่วยฝากฝังท่านเข้าทำงาน  
ในบริษัทแห่งหนึ่ง ขอให้ช่วย 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ขอให้ช่วย
34. แสดงความโกรธให้เขาเห็นเมื่อ  
ท่านไม่พอใจเขา กระทำ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่กระทำ
35. แสดงความคิดเห็นโต้แย้งควายเหตุผล กระทำ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่กระทำ
36. ทำงานให้เขาแล้วท่านจะขอสิ่งตอบแทน ขอ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ขอ
37. เขาชวนนักเรียนให้โดยสารยานพาหนะ  
ของเขาไปโรงเรียนเป็นประจำ โดยสาร 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่โดยสาร
38. เขาทำเครื่องใช้ของนักเรียนเสียหาย  
และจะคิดค่าเสียหายเป็นเงินให้ รับเงิน 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่รับเงิน
39. บอกให้เขาหนีเสี่ยงวิทยุในขณะ  
ที่นักเรียนกำลังอ่านหนังสือสอบ บอก 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่บอก
40. ตักเตือนเขาเมื่อเห็นเขาทำความผิด ตักเตือน 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ตักเตือน

จ. ในฐานะที่นักเรียนเป็นรุ่นพี่กับเด็กรุ่นน้อง

41. ค่ำ เมื่อเขาผัดนัด ค่ำว่า 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ค่ำว่า
42. ให้เขาคอยในขณะที่นักเรียนกำลัง  
คิดตุ้ระ ให้คอย 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ให้คอย
43. รบกวในขณะที่เขากำลังนอนหลับ กระทำ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่กระทำ

44. ขอของกิน เมื่อเขาขอยืมของจาก  
นักเรียนไปนาน ๆ

ขอกิน 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่ขอกิน

45. หยิบของ ๆ เขาไปใช้โดยไม่บอก  
เขาล่วงหน้า

กระทำ 

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่กระทำ

## ฉบับที่ 3

## คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ ต้องการทราบเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียน โดยจะมีข้อความให้อ่านเพื่อพิจารณาว่า นักเรียนมีลักษณะนิสัยหรือเคยประพฤติปฏิบัติเหมือนกับข้อเท็จจริงในข้อความนั้น ๆ หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้จึงไม่มีคำตอบที่ผิดหรือถูก เพราะแต่ละคนย่อมมีลักษณะนิสัย ความรู้สึก หรือแนวการประพฤติปฏิบัติที่ไม่เหมือนกัน ข้อสำคัญขอให้ตอบแบบสอบถามให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

## การตอบแบบสอบถาม

ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการจะตอบในข้อหนึ่ง ๆ ซึ่งมีช่องให้เลือกตอบได้ 5 ช่อง คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงครึ่งหนึ่ง จริงน้อย ไม่จริงเลย ดังตัวอย่าง

ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
(0)					

## การเลือกตอบ

กาช่อง   จริงมากที่สุด   เมื่อข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงสำหรับนักเรียนมากที่สุด

"   จริงมาก   เมื่อข้อความนั้นส่วนมากตรงกับสภาพความเป็นจริงสำหรับนักเรียน

"   จริงครึ่งหนึ่ง   เมื่อข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงสำหรับนักเรียนครึ่งหนึ่ง

"   จริงน้อย   เมื่อข้อความนั้นพอจะตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนบ้างเล็กน้อย



กาข้อ ไม่จริงเลย เมื่อข้อความนั้นไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนเลย

### ตัวอย่างในการตอบ

๐) ข้าพเจ้าเป็นคนใจเย็น

เมื่อนักเรียนอ่านข้อความนี้แล้ว ก็มาพิจารณาตัวของนักเรียนเองว่า เป็นคนใจเย็นหรือไม่เพียงไร ควรจะกาตอบในช่องไหนจึงจะถูกต่องตรงกับสภาพความเป็นจริงของตัวนักเรียนมากที่สุด สมมุติว่านักเรียนพิจารณาแล้วไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนเลย เพราะตามปกตินักเรียนเป็นคนใจร้อน ก็กาลงในช่อง ไม่จริงเลย ดังนี้

ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
๐)					✓

ข้อความ	จริง มากที่สุด	จริง มาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
1. ข้าพเจ้าทำตัวได้ดีที่สุดเมื่ออยู่ในโรงเรียน					
2. บิดามารดาเข้าใจในตัวข้าพเจ้าดี					
3. บิดามารดาและข้าพเจ้ามักจะมีเรื่องสนุก สนานร่วมกันเสมอ					
4. ข้าพเจ้ามักอารมณ์เสียง่ายเมื่ออยู่ที่บ้าน					
5. ข้าพเจ้าชอบเล่นเกมสหรือกีฬา กับเพื่อน ๆ					
6. เมื่อพิจารณาตัวเอง ข้าพเจ้ารู้สึกว่า เป็นคนที่ไม่ค่อยดีเท่าคนส่วนมาก					
7. ที่บ้านไม่มีใครเอาใจใส่ต่อข้าพเจ้าเลย					
8. เมื่อข้าพเจ้าอยู่ที่โรงเรียน ข้าพเจ้า ปฏิบัติได้ไม่ดีเท่าที่ข้าพเจ้าอยากจะทำ					
9. ข้าพเจ้า เป็นคนที่มีความตั้งใจอะไรแน่วแน่					
10. ข้าพเจ้ามักทำอะไรสำเร็จและสมหวังเสมอ					
11. มีอยู่หลายครั้งที่ข้าพเจ้าอยากหนีออกจาก บ้าน					
12. ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะขยันมากขึ้น ข้าพเจ้า ก็คงเอาชนะเพื่อนที่เคยเรียนดีกว่าข้าพเจ้า ไม่ได้					
13. ข้าพเจ้า เป็นคนที่ยอมอะไรอย่างง่ายดาย					
14. ข้าพเจ้ามีความสุขใจที่ได้ช่วยเหลือคนอื่น					
15. ข้าพเจ้า เป็นบุคคลที่มีแต่ความล้มเหลว					
16. ข้าพเจ้าเชื่อว่า "ความสำเร็จขึ้นอยู่กับดวง"					

ข้อความ	จริง มากที่สุด	จริง มาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
17. ข้าพเจารู้สึกเสียใจในการกระทำของ ตนเองบ่อย					
18. ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด					
19. เมื่อข้าพเจ้าจะทำอะไรต้องมีคนคอยบอก ให้ทำเสมอ					
20. ข้าพเจ้ามักมีเรื่องขบขันมากมาย					
21. ข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความสุขดี					
22. ข้าพเจ้าตัดสินใจโดยไม่ลำบาก					
23. ข้าพเจ้าจะทำสิ่งที่ดีที่สุดเท่าที่จะสามารถ ทำได้					
24. ข้าพเจ้ามักจะยอมแพ้อะไรง่าย ๆ					
25. ข้าพเจ้ามักคิดว่าอยู่บ่อย ๆ ว่าข้าพเจ้าเป็น ใครอีกคนหนึ่งที่มีใช้ตัวข้าพเจ้าเอง					
26. เมื่ออยู่ที่โรงเรียน ข้าพเจ้าจะเกิดความ กลัวบ่อย ๆ					
27. ข้าพเจ้ามักจะรู้สึกเหมือนกับว่าบิดามารดา คอยหลักคั้นข้าพเจ้าอยู่ตลอดเวลา					
28. ข้าพเจ้ามีความพอใจในสภาพความเป็นอยู่ ปัจจุบัน					
29. ข้าพเจ้ามักทำงานชิ้นหนึ่ง ๆ อย่างเอาจริง เอาจัง					

ขอความ	จริง มากที่สุด	จริง มาก	จริง ครึ่งหนึ่ง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
30. การเกิดมาเป็นตัวข้าพเจ้านั้นน่าไฮค รามมาก					
31. เมื่อข้าพเจ้าทราบจากเพื่อนว่า แบบฝึกหัด ข้อใดยาก ข้าพเจ้ามักจะลองทำด้วย ตัวเองเสมอ					
32. ในครอบครัวของข้าพเจ้า พี่น้องรักใคร่ ปรองดองกันดี					
33. ข้าพเจ้าคิดว่าตัวของข้าพเจ้าเองไม่มี คุณค่าอะไร					
34. ข้าพเจ้ามีความพอใจในความสามารถของ ตัวเอง					
35. ข้าพเจ้าเป็นคนที่พูดความจริงเสมอ					
36. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่สามารถจะพึ่งพาอะไร จากตัวเองได้เลย					
37. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคนอื่นส่วนมากจะดีกว่า ข้าพเจ้า					
38. ข้าพเจ้าเข้าใจตัวเองเป็นอย่างดี					
39. ข้าพเจ้าจะทำแต่สิ่งที่ถูกต้องเสมอ					
40. ข้าพเจ้าสามารถดูแลตัวเองได้					
41. ข้าพเจ้าเป็นคนที่กล้าแฉ่ใจอยู่เสมอ					
42. ข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเอง					

ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงครึ่งหนึ่ง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
43. ขาพเจ้ารู้สึกอายแก่ใจตนเองบ่อย ๆ 44. ขาพเจ้ามักได้รับเลือกจากเพื่อนไหเขา รวมกลุ่มทำงาน					